

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hora 2 korona.

VIDEKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hora 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hatásos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Szombat, május 18.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Javul a helyzet.**
- A képviselőház ülése.**
- A szenatorium-egyesület közgyűlése.**
- Tisza István párbajügye.**
- Az aszfalt-társaság és a város.**
- A belgrádi konak botránya.**
- Megrendszabályozott botrányhősök.**
- Megvesztett bika.**
- A peronospora elleni védekezésről.**
- Lovagjáték és vívóakadémia Aradon.**
- Világbotrány.**
- Tárca: A tekintetes asszony.** Irta: Malonyay Dezső.
- Regény-Csarnok: Dawson bankja.** Irta: Trewmann József. Fordította: Hevessi Jenő.

Javul a helyzet.

„50. §. Minden iparosnak joga van úgy a saját, mint mások készítményeit nemcsak lakhelyén, hanem azen kívül is, az ország bármely helyén tartott országos vásárokon akár személyesen, akár megbízott által eladni, továbbá jogában van azokra bárhol és bármikor, mintak előmutatásával is megrendelt munkát teljesíteni, vagy munkásai által teljesíttetni. (1884. évi XXII. t. c.)

Ez év július hó 1-én lép életbe a megrendelések gyűjtéséről szóló törvény, mely a fenti §. hatályon kívül helyezésével véget vet a vándorló ügynökök garázdálkodásának, mellyel a vidék iparosait és kereskedőit évtizedek óta bizonyos rendszer alapján tönkretették. Megszűnik végre az a szerencsétlen helyzet, melyet egy hibás törvény teremtett, hogy azon polgárok

orra elől, kik hallgatagon viselték az állami és városi adóterheket, idegenek saskajárás módjára elhordták a keresetet, elszedve a készáru megrendeléseket, még pedig kizárólag azon alapon, mert ők tisztességtelen versenyükkel olcsóbbak lehettek. Olcsóbbak lehettek, mert a helyi iparos és kereskedő képtelen lett volna magát, csalárd szállítás és a vevő szándékos megkárosításával, fentartani.

Most jelent meg a kereskedelmi miniszter végrehajtó rendelete, mely az 1900. évi XXXV. t. c. életbeléptetéséről intézkedik és mely törvény így kezdődik:

1. §. Ugy a belföldi, mint a külföldi iparosok, kereskedők, vagy ezek megbízottjai, az iparos, vagy kereskedő lakhelyén kívül — mintával, vagy minta nélkül — megrendelések gyűjtése végett csak oly iparosokat, vagy kereskedőket kereshetnek fel, kik üzletkörükből az illető áru eladásával, vagy felhasználásával foglalkoznak.

4. §. A ki a jelen törvényt megszegi, ki hágást követ el és ezért egy hónapig terjedhető elzárással és 20 koronától 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. Elitélés esetén a minták elkobzandók.

E két pont képezi az új törvény gerincét, míg a végrehajtó miniszteri rendelet részletezése kiterjed annak gyakorlati alkalmazására is.

A rendelet szerint ugyanis a kereskedő vagy iparos lakóhelyén kívül levő más oly község területén, melyen csakis megrendelés gyűjtése végett bár huzamos ideig tartózkodik, a törvény korlátozása

alá esik. Ugyanez áll megbízottjáról, ügynökről, még ha a kereskedő vagy iparos lakóhelyén kívül levő helyen állandóan letelepedett helyi ügynökről van is szó, ugyszintén a vásárlatókatokra nézve a vásár helyéről, valamint azokról a helyekről, ahol vándor- és mintaraktár van. A megrendelés gyűjtése a kereskedő vagy iparos lakóhelyén kívül csak oly iparosoknál vagy kereskedőknél lévén megengedve, kik üzletkörükből az illető áru eladásával vagy felhasználásával foglalkoznak, ez áru alatt nemcsak az értendő, amely eredeti vagy földolgozott állapotban az üzlet tulajdonképpen tárgya, hanem az is, amely az illető üzletben csak mint segédeszköz, irodai, bolti vagy raktári berendezés szerepel (kereskedelmi könyv, szelvény, pénztár, írógép, mérleg stb.) Megrendelés gyűjtése végett fölkereshető az a földbirtokos is, aki gazdasága körében ipari vagy gyári vállalatot folytat, (malom, szeszgyár, keményítő-gyár, sajt, vaj készítő telep stb.) amennyiben a megrendelés az illető ipari vagy gyári vállalat körében eladható vagy felhasználható árukra vonatkozik. Kivételt enged a miniszter a házi iparcikkekre, de csak azzal a föltétellel, ha a megrendelést gyűjtő a cikk háziipari jellegét helyhatósági bizonyítvánnyal igazolja; a műszerekre és tudományos eszközökre, a varrógépekre, a nagyobb gazdasági gépekre és a villamos erő átviteli és általános világító és telefonberendezésekre. A törvény 2. §-ában kivétel tétetvén az irodalmi és művészeti terméke ezek megrendelésekre, csak annyiban

TÁRCA.

A tekintetes asszony.

Irta: Malonyay Dezső.

Fél kettőkor tehát indultam Bódi bácsi, az öreg méltósága feleségéhez.

Méltóztatnak még emlékezni a kiváló öreg urra, ugy-e? A ki minden szép kis leánynak tudta a nevét.

Folyton előttem volt: amint ül a karosszékben, felöltözve, gomblyukában a fehér székfü, egy ezüstnyelű tükör az ölében, — és a fél arca mosolyog az arcának a másik fele már halálosan szomorú... És egyre hallottam, amint dadogva, keservesen tépett mondatokban, el-elcsukló hangon beszél:

„Léha fráter voltam, de a feleségem jó asszony. Mindig ügyeltem, hogy ő boldog legyen. — Ma is olyan ép minden ábrándja, mint menyasszony korában... Meghalok, — nem baj, gyászolni fog, szerencsétlennek érzi magát majd... csak az illuziót ne bántssuk... higgyen a boldogságában... ez a fő...”

Es az egész uton mind ügyeltem, hogy meg ne fázzék, meg ne hervadjon az ibolya, amit Bódi bácsi küldött feleségének, a pezsgős pohárból. Tavaszai ibolya.

Szolnokon kocsit fogadtam s a barkásodó

fűzek mentén, a Tisza-parton haladtunk Karagát felé. Tanakodtam: mit mondjak? hogy mondjam? ... Iszonyu hivatal: tudtára adni a feleségének, jöjjön, haldoklik az ura! ...

A kocsis szolt hátra hozzám:

— Hát aztán mikor gyűjtek majd ki az urért?

Nem értettem, mit akar mondani.

— No! Mikor vissza tetszik gyünni, megin csak kocsit kell Szelnokig. Mert hát, tetszik tudni — s gondolkozott, mondja-e tovább? Győzött benne az élelmesség, kimondta: —

Nincs már izmos állat a karagáti portán. A mult héten vezették be vásárra a két utolsó lovat. Szép két szürke volt, még a régi jó világból. Kicsit vénecskék már, az igaz, de meg nincs is ára most erre miféleképpen az állatnak. Szegény jó tekintetes asszony! — s emberségeset sóhajtott.

Tán csak nem a Bódi bácsi, az öreg méltósága feleségén sajnálkozik ez!? Pedig hát igen.

— Hogy megeredt belőle a szó. Karagátig meg sem pihent.

— Mert nincs annak párja a Tiszamentén! A pogány is elmondana érte egy Miatyánkot, olyan asszony az! ... Amig tartott a birtokban, szeme vót, keze vót annak mindenre, meg a szegény ember se huzott azért kurtát mellette.

Tudom, a Gáti Balog Mihálynak öt gyere-

kiből nevelt embert, a pedig csak afféle igás kocsis volt a portán, akkor csapták agyon, mikor a tekintetes urat választottuk követnek. Régen vót! Azért még sincs jobban ma se. Az, hogy megvénültünk, az apó ma is csak annyi. Még több. A tekintetes asszony mint kuporgatott idehaza, már csak a kert maradt, meg az udvar, a többi birtok elment, mióta a tekintetes ur az ország ügyit vigyázta ott Pesten. Iszen tetszik ismerni, bizonyosan?

Bólintottam. Hogyne ismerném az öreg méltóságát, illetve a tekintetes urat, aki az ország ügyeit vigyázta ott Pesten s az alatt itthon kuporgatott az asszony, a tekintetes asszony és már csak a kert maradt, meg az udvar.

Gondolkodtam: ne dobnám ki az utszélre az ibolyát.

De nem! Csak az illuziót ne bántssuk... higgyen a boldogságban... ez a fő...

Rendes porta, egyszerű nobilis, a zöld zsalkuk már az ablakokon voltak, csak a csönd, a kevés cseléd, meg még valami, nem tudom megmagyarázni micsoda, de valami olyan szomorú, ami a birtok nélkül maradt régi portákon, ami sziven markolja az embert: ilyen szomorú volt a karagáti porta.

— Az én jó uram ibolyát küldött nekem! — fogadott a tekintetes asszony, de nem lelkenedezve, nem hangosan, olyan tuláradó örömmel, mint amilyentől félttem.

van korlátozva, amennyiben az 1848. évi XVIII. t.-c. 45. §-a értelmében az ugynevezett házaló vagy zugkönyvárulók az illető hatóság rendőri felügyelete alatt állanak, amely e felügyeleti hatáskörben megfelelő korlátozást is tehet. Ezt nem tekintve, tehát az irodalmi és művészeti termékek megrendelésének gyűjtése teljesen szabad s minthogy e törvényes kivétel a közműveltség terjesztése érdekében történt, az iparhatóságok tartózkodjanak még attól is, hogy az irodalmi és művészeti termékek fogalmát szorosán magyarázzák. Nem veendő ki nevezetesen e fogalom alól a művészeti termékek iparilag előállított utánpótlásai (metszetek, színnyomatok) sem. E rendelet szerint a kihágási ügyeket soron kívül kell tárgyalni.

Igaz ugyan, hogy tökéletes alkotást emberi elme még nem teremtett, s így ezen törvény, illetve rendelet sem nélkülöz lényeges hibákat, de ezeket csakis a gyakorlati alkalmazásban fogjuk legjobban észlelhetni és azoknak rendeleti uton való javítását, illetve pótlását eszközölhetni. De vannak e törvénynek oly hézagai is, melyek már most is szembeötlőnek és csupán ezekre kívánjuk az illető tényezőket figyelmeztetni.

A rendelet ugyanis azt mondja, hogy „ez áru alatt nemcsak az értendő, a mely eredeti vagy földolgozott állapotban az üzlet tulajdonképeni tárgya, hanem az is, amely az illető üzletben csak mint segédeszköz, irodai, bolti, vagy raktári berendezés szerepel (kereskedelmi könyv, állvány, pénztár, írógép, mérleg stb.)“

Ezen, a törvény pótlására rendeleti uton közbetolt mondat oly tág teret enged a visszaélések részére, hogy igen helyén való lenne annak részletes magyarázata.

Mert ebből például azt is ki lehet magyarázni, hogy úgy, mint a múltban, a jövőben is jogában lesz idegen nyomdávállalatoknak a vidéken megrendeléseket gyűjteni, hisz a nyomtatvány minden kereskedőnél „segédeszköz“ fogalma alá esik éppen úgy, mint a megnevezett „üzleti könyvek.“

Pedig ha ez lehetséges, akkor ezen törvény határozott intencióival homlokgyenest ellenkezik az életbeléptetésről

szóló rendelet, mert végre is a nagy terheket viselő nyomdávállalatok is megkövetelhetik ugyan azon védelmet, mint bár mely más iparág. — Sőt többet, mert egyik iparág sem áll oly önzetlenül a közművelődés szolgálatában, mint éppen a nyomdák. — De ezt csak például hoztuk fel.

A jövő fogja legjobban megmutatni, hogy alapos orvoslást hozott-e ezen új törvény a vidék részére, vagy nem. A kételyeket lehetőleg már most el kell oszlatni, nehogy alkalmat adjunk a törvény kijátszására.

T. S.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, május 17.

A mai ülésre is igen nagy számban jöttek el a képviselők, de az érdeklődés a tárgyalás iránt határozottan megcsappant. A honatyák a folyosókön tanyáznak és enyelegnek, vagy civakodnak. Az előbbieket biztosítva látván a javaslat sorsát, azzal többé nem igen törődnek: az utóbbiak ellenben még nem tudtak belenyugodni a most már körülbelül megváltoztathatatlan dologba és az egyes szakaszok felett künn is vitatkoznak.

A miniszterelnök pedig egészen berekedt. A hosszú parlamentirozáshoz, tanácskozáshoz egy kis meghülés is járult, s most alig hallani a hangját. Nem is igen beszél. A módosítások után röviden csak ennyit mond: „Elfogadom!“ „Nem fogadom el“.

A hölgyszózatnak Polónyi unalmas és érdektelen fecsegése marad, de nem hallja, mert ezalatt az ifjabb honatyák, mint a darazsak az édes mézet, belepték a karzatot, és lőn erre olyan hangos diskurzus odafenn, hogy még a bókákat is jobban meghallottuk, mint Polónyi szavát, holott a nagy szoboszlói ugyan nem szokott sutogni.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Tallián Béla alelnök.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Plósz Sándor, Darányi Ignác, Széchenyi Gyula gróf miniszterek.

Az elnök betérjeszti az irományokat.

Neményi Ambrus előadó betérjeszti a kvótajavaslatról szóló jelentést.

Az összeférhetlenségi törvény.

Az 5-ik pontnál

Kubina József helyesli, hogy az állami kezelés alatt álló alapítványi bérilők, képviselők ne lehessenek.

A 4-ik pontnál

Polónyi tiltakozik az ellen, hogy csak azok legyenek inkompatibilisek, a kiknek az államnál való szerződéseit a kormány a törvényhozásnak bejelenti. Ez egyenesen a kormánytól való fű gést jelentené.

Feilitzsch Artur báró azt hiszi, hogy egyetértésben van Polónyival, a midőn azt a módosítást nyújtja be, hogy az egész 4-ik pont hagyassék ki s e helyett az tétessék a 8-ik pontnál, hogy a kormány köteleztessék minden az állammal kötött jogügyletet a közérdekűség bizonyítása mellett 30 nap alatt bejelenteni a törvényhozásnak.

Justh Gyula kijelenti, hogy a legutóbbi módosítás nem azonos. Ő azt a módosítást terjeszti be, hogy azok, akik az állammal jogügyletet kötnek, ne lehessenek képviselők.

Széll kijelenti, hogy ő Feilitzsch módosítását elfogadja.

A Ház csupán Feilitzsch módosítását fogadta el.

Az 5-ik pontnál

Rátkay ama javaslatát, hogy évi bér helyett haszonbér tétessék

Széll miniszterelnök elfogadta.

A 6-ik pontnál.

Makfalvy Géza az évi szállítás árát 6000 koronáról 10.000 koronára kéri felemeltetni.

Széll miniszterelnök elfogadta.

Rátkay azt javasolja, hogy évi bér mellé e 2 szöveget is: „vagy szállítás.“

Rohonyi Gyula előadó a módosítást elfogadta.

A ház is.

Az 5. pont 2. bekezdésénél

Benyovszky Sándor gróf azt a módosítást nyújtja be, hogy az is inkompatibilis legyen, a kire valamely h. é. vasutat átruháznak.

Tisza István gróf kijelenti, hogy ez a módosítás felesleges, mert arról a 9. §. amugy is intézkedik. Kérdi azonban Szélltől, hogy a mikor a h. é. vasut felépül, azután is inkompatibilis-e az engedményes?

Széll miniszterelnök kijelenti, hogy mihelyt a vasut át van adva az illetékes tényezőknek, az engedélyes inkompatibilitása természetesen megszűnik.

A pontot elfogadták.

A 9-ik pontnál

Polónyi Géza azt mondja, hogy ez a pont homályos. Nincs tisztázva ugyanis, hogy ha a kormányval üzleti viszonyban levő egyéni cég vagy bank inkompatibilis, miért nem inkompatibilisek a szövetkezetek alkalmazottai is. Ugy látja, hogy e pont, s a 7. §. között ellentmondás van, kérdi a miniszterelnököt, vagy az előadót, hogy mit értenek általában üzleti vi-

Szépen öszülő, nemes magyar arcu asszony, egyszerű, tiszteletgerjesztő alak s éppen ezért szép. Nem afféle, aki előtt eszibe jutna az embernek letérdelni, de akivel letérdel az ember az oltár elé, — a gyermeke bölcsője mellé.

Nem hazudtam neki semmit, nem is tudtam volna, nem is kellett. Elég volt annyi, hogy az urától jövök: szívesen látott.

— Valami rossz hírt hozott? — kérdezte de ezt se rémülten, inkább megadással, úgy, mint aki megszokta, várja a rossz hírt.

Egy csöppet se olyan asszony, amilyennek az ura szavai után képzeltem. És hát csakugyan olyan nagyon boldog, olyan épek az illúziói, mint menyasszony korában?!

Az ibolyát gondosan elrejtette egy vizes pohárban. — Volt a mozdulataiban valami édes, megnyugtató, amint kezében az ibolyás pohárral egy ajtó felé mutatott, hogy oda menjünk.

— Az uram szobájába!

Nekem az jutott eszembe: milyen boldog lehet az az ember, akinek fáradt fejét ez az asszony öleli keblére! Milyen édesen, jóságosan sugatja: pihenj angyalom, ugy-e sokat dolgoztál?!

És éppen ott, az ura szobájában, melyet bizonyosan ő tartott rendben, ő gondozott, hogy mindig otthon érezze magát, mindig érezze a feleség gondoskodó szeretetét az ura, — aki

csak nyáron ment haza, familiát látogatni... Hát persze, Bódi bácsi szentül meg lehetett győződve, hogy boldog a felesége. Már csak ez a szoba is!... Hónapok óta nem járt benne s a kancsó, teli friss vízzel, meg a ragyogó pohár is ott állt az íróasztalán; hálóköntöse egy karosszékre terítve s a hírlapok az asztalon; néhány kulcs, zsebkész, szívtartóca egy asztalkán, mintha csak az imént tette volna oda. Így csak egy boldog asszony visel gondot arra, akit szeret.

Leült, helyet mutatott nekem is.

Most következik az én misszióm! Mit mondjak, hogy mondjam?...

Ő szólt.

Láttam a szemét. Őszinte, tiszta két szem, igazán, mintha minden ábrándja ott szenderegne még azon szüzen, a leánykor álmának buzavirág párnáján.

— Kérem, ne kiméljen engem. Ön rossz hírt hozott.

Nem tudtam szólni.

— Az uramnak valami baja van?

Bólintottam. Nyugalma megbénított. E pillanathban éreztem, hogy ennek az asszonynak semmi szüksége az én vigasztalásomra, erősebb, mint én, sőt talán tudja, amit mondani akarok neki.

— Pénz? — kérdezte halkán és kissé mintha el is pirult volna.

— Nem.

— Mert az már nincs... szegény ember, ő nem tud számítani... Attól félttem, — elhallgatott. — Ön jóbarátja?

— Igen.

Egész leányos hangon kért:

— Mondja leplezetlenül, kerülgetés nélkül, mondja meg, kérem, mi történt? Azzal az ibolyával nem küldte önt ide az uram. Ha becsületbeli dolog, mondja!... Nem hiszem, illet ő nem tett! Ugy-e nem? — s ekkor már könnyörgött.

— Nem, nem, oh dehogya!

Főlkelt, mintha minden erejét össze akarná szedni, s mégis nyugodtan, szinte kérve, hogy igazat feleljek, úgy kérdezte:

— Megölte magát? Meghalt?

Pillanatig csönd, de ez iszonyu hosszú volt, ma is hallom még s nem látok elhagyott, szerencsétlen asszonyt, hogy azonnal ne hallanám azt a csöndet. Mint ravatalra a koporsót, úgy várta a válaszomat:

— Beteg? Szélütés érte?

Még egy pillanatig hallgatott. — Rezzelés nélkül állt. Megeredtek könyvei, — csöndesen, olyan nesztelenül, mint sok-sok szürke, borús nap után a késő őszi eső, ami már a letarolt mezőkre, lombtalan faágak közé hullik és esik, esik, mintha ezután már örökké esnék.

És most nyult a vizes pohár után, kezébe vette azokat az ibolyákat, amiket én hoztam

szony alatt? Mert ez a pont sok félreértésre fog okot adni.

Tisza István gróf: T. Ház.

Széll miniszterelnök: Tisztelt. Ház! (Tisza leül.) Az üzleti viszonyt lehet ugyan némileg definiálni, de véglegesen megállapítani nem, de az nem baj, mert az élet majd megállapítja. Jogosnak tartja azonban Polónyi kívánságát. De ki kell jelentenie, hogy az épen a javaslat előnye, hogy a pontból a „tartós és állandó” jelzők hiányzanak, mert lehet olyan csak 24 óráig tartó üzleti viszony is, a mely sokkal inkább teremt függő viszonyt, mintha 30 évre kötne azt meg. (Tetszés). Ha Polónyi elfogása helyes volna, úgy függő viszonyt teremtené az is, ha valakinek vasuti bérletjegye van. (Derűtlenség, zaj.)

Polónyi: Ha valaki szivart vesz! (Zaj)

Széll min. elnök: Ugyan kérem!

Biró Lajos: A miniszterelnök nem tud beszélni.

Széll: Tudok, de csak akkor, ha nem zongonának. Valóban annyi kímélettel lehetnének most irántam, hogy egyesek ne konverzálnak. Egyébiránt semmi olyan üzleti viszony sem kompatibilis, a melyben valami kedvezés van.

Polónyi köszönettel veszem a felvilágosítást.

Tisza István gróf módosítást nyújt be az iránt, hogy a mezőgazdasági és ipari cégekre ugyanazok a rendelkezések álljanak fenn, mint a mezőgazdasági és ipari nem cégekre.

Széll Kálmán min. elnök a módosítást elfogadja, mert helyesnek és méltányosnak tartja.

Fiók obstrukció.

Rátkay László a módosítást kinyomatni kívánja.

Széll min. elnök kijelenti, hogy miután semmi olyan módosításhoz nem járul, a mely a javaslat lényegét érintené, a módosítás kinyomatását feleslegesnek tartja. Ez a módosítás nem lényeges.

Rakovszky : Miután Tisza a szabadelpártban kijelentette, hogy módosításokat be nem nyújt.

Felkiáltások jobbról: Nem ezt mondta!

Rakovszky: . . . tudni akarja, hogy ez a módosítás melyik álláspontnak felel meg. Tisza előbbi, vagy újabb módosításának? Csatlakozik Rátkay indítványához.

Zmeskál: Ne erőszakoskodjanak!

Széll min. elnök: Még egyszer kijelenti, hogy a javaslat nem lényeges. (Zaj.)

Polónyi: Ez nem járja! (Ki akar menni.)

Széll: Csak ne tessék kimenni! Hallgassa meg a válaszomat. Tisza a pártban kijelentette, hogy csak az ott elfogadott módosításokat terjeszti be. Rakovszky helytelenül mondta, hogy a javaslatot a pártban elvégezték. Mert ott csak jogosan megbeszéltek a dolgokat. Ő minden módosításra itt nyilatkozik.

Tisza István gróf konstatálja, hogy a lapok a tényeknek megfelelőleg közölték az ő beszédét, a melyből világosan kitűnik, hogy csak a

pártban elfogadott módosításokat terjeszti a Ház elé. (Helyeslés.)

Felkiáltások jobbról és balról: Ugy van! Ugy! És ez lényeges különbség.

Justh Gyula csatlakozik Rátkay indítványához.

Visontai a házszabályokhoz akar szólni.

Elnök azonban előbb is felteszi a kérdést, hogy elfogadja-e a Ház Rátkay módosítását?

Nem fogadták el.

Elnök erre felfüggeszti az ülést.

Szünet után

Justh Gyula kijelenti, hogy Tisza módosítását sem ő, sem pártja nem fogadja el.

Széll Kálmán miniszterelnök rövid felszólalása és

Rohonyi előadó megjegyzése után Tisza módosítását elfogadták.

Polónyi megköszöni újból a miniszterelnök felvilágosítását.

A 10-ik pontnál

Makfalvay Géza egy módosítást nyújt be.

Madarász József: Senkisémet értette. (Nagy zaj.)

Széll miniszterelnök nem bánja, ha a módosítást kinyomatják. (Helyeslés.)

Rátkay ugyanezt akarta kérni.

A módosítást kinyomatják és holnap pót-lólag tárgyalják.

Szcutovszky a csupán 10,000 koronával segélyezett szövetkezeteket az összeférhetlenség alól kivonni kéri.

Tisza István kéri, hogy az ezernyolcszázkilencvenkilencediki törvény értelmében segélyezett vállalatokat szintén kivonják az összeférhetlenség alól.

Széll Kálmán miniszterelnök mindkét módosítást elfogadja.

Polónyi Géza, Szilágyi Dezső és Feilitzsch Artur megjegyzései után **Tisza** módosítását elfogadják, **Szcutovszkyét** pedig a nyolcadik szakaszhoz tették át.

Széll Kálmán miniszterelnök bejelenti, hogy a delegáció miatt a Ház hétfőtől fogva nem tart ülést. Holnap felel Kossuthnak tiencini interpellációjára.

TÁVIRATOK.

Az abbáziai vendégek elutazása.

Bécs, május 17. A Neue Freue Presse jelentése szerint a román királyi pár holnap reggel utazik el Abbáziából. Egy órával később a görög király is elutazik a Pszará-ral.

Lezuhant turisták.

Bécs, május 17, A Reichswehr jelentése szerint **Schranzhofer** és **Radinger** bécsi hivatalnokok lezuhantak a Peilsteinről és szörnyet haltak.

az urától, most örült nekik, most csókolta meg őket, most volt olyan, mint aki nagyon-nagyon boldog.

— Gyerünk! — mondta, s nem telt belé egynegyed óra, jöttünk, sietett az urához.

Holdas éjszaka volt, a Tisza tükrén ezüst uszott és ezüstös párába burkolóztak a tiszamenti fűzfák. A kutya sokáig szaladt a kocsii után.

Fázott, éreztem, hogy olykor didereg is mellettem. Utitakarómmal borítottam be a térdeit, szerettem volna mind csókolni a kezét, hogy ne fázzenek olyan kétségbeesetten. Még mosolyogni is próbált s megnyugtatót:

— Köszönöm. Nem fázom.

Az egész uton alig szólt. Egyszer-egyszer, önkéntelenül, amit az elfojtott zokogás lökött az ajkára:

— Mégis csak jó az Isten! . . . Mi lett volna belőle?! Még nem is tudja, hogy a két lovat is elkeltett már adni . . .

— Hej, pedig tekintetes asszonyom! — fordult hátra a kocsis, — ló vót ám az a két ló!

Az éjfélvi vonattal jöttünk Szolnokról Pestre. Homlokát a kupé ablakának támasztva, nézte az éjszakát.

Már közeledtünk Pesthez, akkor beszélt egy kicsit többet.

— Jó szíve volt. Ha tudná szegény, mennyit aggódtam érte most már! . . . Milyen ne-

hez volt elhithetnem vele, hogy boldog vagyok! Attól félttem, kiderül, amit örökké palástoltam előtte! . . . En is csak ember vagyok . . . Istentem! . . . Ugy-e, nem látszik az arcomon, hogy sirtam?

Mikor az Őr-utcába értünk, az öreg méltósága legénylakása elé, éppen akkor kezdett hajnalodni. Csöngettem. A házmester még aludt, csak harmadszori csöngetésre került elő. Mialatt lassan csoszogott a kapu alatt, az asszony föltekintett a földszinti ablakokra, egyszer csak merőn rám nézett, szívére szorította két kezét, s mintha látná, — olyan határozottan mondta:

— Meghalt!

A házmester németül azzal fogadott: A méltóságos ur az este meghalt . . .

Talán éppen akkor, mikor a Tisza mellett jöttünk s úgy fázott, didergett a felesége. — Ő meghalt, teljes hittel összes illuzióiban, boldogan.

Most már zokoghatott a felesége.

Ő pedig . . . mosolygott egész arca, — szinte hamiskásan, mert nagy mester a halál. És mintha behunyt szemmel, ott a halotti ágyán is, mellette térdelő feleségének mosolygott volna:

— Lásd! lásd! milyen bizalma volt hozzám a kicsikének . . .

A sanatorium-egyesület közgyűlése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, május 17.

A budapesti szegénysorsu tüdőbetegek szanatorium-egyesület: ma délelőtt tartotta meg évi rendes közgyűlését az első magyar általános biztosító társaság palotájának tanács termében.

A közgyűlésre várták *Klotild* főhercegnő szonyt is, de ő fensége táviratban tudatta, hogy közbejött akadályok miatt nem jöhet el. Mindamellet diszes vendégsereg gyűlt egybe. Ott voltak: báró *Dániel* Ernőné, *Korányi* Frigyesné, *Adlerné-Bacalari* Hedvig, *Elek* Pálné, *Weisz* Bertholdné, *Surányi* Béláné, *Sós* Elemérné, *Dániel* Gáborné, *Bencur* Gyuláné, özv. *Herich* Károlyné, *Rickl* Gyuláné, *Hernádi* Mórné, *Stefáni* Lajosné, az egyesület vezetőségéből: *Batthyány* Lajos gróf, *Harkányi* Frigyes báró, *Korányi* Frigyes, *Ormódy* Vilmos, *Kuthy* Dezső dr., *Tauszk* Ferenc dr., továbbá *Burchard-Bélavári* Konrád, *Mátyus* Arisztid, *Korányi* Sándor stb.

A közgyűlést *Batthyány* Lajos gróf nyitotta meg, a ki rámutatva az egyesületnek immár valószínűsre való nagy, nemes céljaira, sajnálatlaltal jelentette, hogy *Klotild* főhercegnő, az egyesület egyik védnökője, a ki a közgyűlésre való megjelenését kilátásba helyezte, nem jöhetett el.

Ezután *Kuthy* Dezső dr. titkár számolt el ama jelentős eredményről, a melyeket az egyesület működése harmadik esztendejének zártán, elért.

A nagyszabású tüdőgyógyintézet épületei már hónapok óta állanak, s most már csak rövid idő választ el attól a naptól, melyen az Erzsébet-sanatorium barátságos kapui, fehér butoros szobái az intézet első ápolóját köszönteni fogják. Az egyesület mult évi tevékenységében három főmozzanat emelkedik ki. Az első az országos gyűjtés folytatása, a második az Erzsébet-sanatorium megépítése, a harmadik ama módokról való gondoskodás, melyekkel a további anyagi erők előteremthetők legyenek. Beszámol ezután a jelentős az építkezés folyásáról, majd a gümőkór áldozatainak nagy számáról, a király, a miniszterelnök és a pénzügyminiszter előtt történt tisztelgésről, a sorsjáték rendezésének eszméjéről, továbbá arról a nagy segélyről, a mely a kormány részéről érkezett. *Széll* Kálmán miniszterelnök-belügyminiszter és *Lukács* László pénzügyminiszter ugyanis a sanatorium céljaira 500.000 koronányi kölcsönt helyeztek kilátásba addig is, míg a sorsjegy kölcsönügy elvégezhető lesz. Végül a rendezett hangversenyekről, multságokról, a sanatorium alapkövetélteli ünnepélyéről és *Korányi* Frigyes érdemeiről szólott tovább a jelentés.

A hölgybizottság jelentését *Tauszk* Ferenc dr. ismertette. Ugy a jelentéseket, mint a számadásokat a közgyűlés jóváhagyólag tudomásul vette s köszönettel fogadta az Erzsébet-alap gyűjtéséből fenmaradt 47.000 koronát tevő adományt, melyet külön alapítvány gyanánt fog kezelni.

Miután az igazgatóságnak is köszönetet szavaztak, tiszteleti tagoknak egyhangulag megválasztották *Széll* Kálmán miniszterelnököt és *Lukács* László pénzügyminisztert, új igazgatótanácsosoknak pedig *Cigler* Győző műegyetemi tanárt, *Mátyus* Arisztidet és *Elek* Pált.

A közgyűlést *Korányi* Frigyes lelkés, szép záróbeszéde rekesztette be.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szombat: San-Toy, operette.

Vasárnap: Délután: A bor, színmű. Este: Kurucfurfang, népszínmű.

* **A báránycsok** nagyon kis közönséget vonzottak ma a színpadra. Az operette pedig igen bájos, zeneszámai igen kedvesek; talán mégis abban van a hiba, hogy az azelőtti szereplők helyettesei nem bírnak elég vonzerővel. Az előadás ettől eltekintve elég kerekdednek mutatkozott és főelőnye az volt, hogy gyorsan perdült és a közönség aránylag elég korán mehetett haza.

* **San-Toy**, mely a közönség fokozódó érdeklődése mellett négyszer került színre, a holnapi ötödik előadással egyidőre lekerül a műsorról. A jövő héten ugyanis *Beregi Oszkár* lesz négy estén az aradi színház vendége, azért Jones operettjének nem jut hely a műsorban.

* **Színházi kedvezmény a tanulóifjúságnak.** A jövő héten *Beregi Oszkár* a Nemzeti színház fiatal szerelmes művésze négy, Aradon még nem játszott szerepében lép fel a nyári színházban. Ezek közül kettő olyan, mely a középiskolai tanulóifjúságot különösen érdekli. Az egyik *Az ember tragédiája* Adámja, a másik *Coriolanus* címszerepe. Erre a két előadásra Leszkay igazgató a tanulóifjúságnak rendes állóhelyen kívül a földszinti koronás helyeken is kedvezményt nyújt, ha iskolájuk igazolványával jelennek meg a pénztárnál. Számukra egy-egy hely ára 80 fillér lesz e két estén, miről a színház igazgatója az iskolák igazgatóit átiratban értesítette. *Az ember tragédiája* már hétfőn kerül színre. *Coriolanus* azután való csütörtökre van tervbe véve. *Beregi Oszkár*nak e két vendégjátékánál a darabok hosszúsága miatt az előadás kivételesen fél nyolckor fog kezdődni.

* **Olcsó bor.** Vasárnap délután a szokásos leszállított helysereg mellett kerül színre *Gárdonyi Géza* kedves falusi története *A bor*. Az előadás mindenben olyan lesz, mint eddig az estések, ugyanazokkal a szereplőkkel. A jegyek erre a kétségtelenül kapós előadásra már szombaton válthatók.

* **Kurucfurfang.** Kedves viszontlátása lesz vasárnap este a nyári színház közönségének. *Bokor József* népszínműve, a régi szép táncokkal és nótákkal hangulatos *Kurucfurfang* kerül hosszú idő múlva ismét színre. A szerepek jó részben a régiéknél vannak. Bácsné, Mezei, László, Palágyi, Fenyéri, Menszáros, Felhő, Tolnayné a régié; újak csak Mányai Aranka Ilona szerepében, Arkosi Vilmos Futó szerepében.

Fővárosi nyári színház. Budapestről írják: Holnap, szombaton mutatkozik be az operetteszemélyzet Zeller nagy sikert aratott operettjében, a *Madarász*-ban. A darabot már öt év óta nem adták a fővárosban. A sok angol táncoperette mellett, melyek most divatban vannak, jóleső változatosságot fog nyújtani egy kis melodikus zene. A főbb szerepeket: Sárosi Paula, *Parlagi* Kornélia, Mihályi, Környei, Lövey, Faragó és Krémer játsszák. Az igazgatóság a nyár folyamán még több rég nem adott jó hírű operettet fog fölleveníteni.

* **Az aradi zene-conservatorium** szombaton, május hó 18-án tartandó IX. házi estélyt rendez, melynek műsora a következő:

1- a) Schuman: Träumerei b) Delibes: „Sylvia” zongorán Zeberer Viktoria. 2. a) Durand: „Chaconne” zongorán Kohn Katica, b) Beaumont: „Valse Espagnole” Bölönyi Ilona. 3. Moffat: „Tempo di Gavotte” zong. Samson Andor. 4. a) Löw: „Valse Impromptu” zong. Szathmáry Sata, b) Gounod: „Serenade” zong. Helmy József. 5. a) I. Mercier: „Bergonnette” II. Behr: „Zigeuner Tanz” zong. Török Dezső, b) Jensen: „Die Mühle” zong. Csatóry Erzsi. 6. Dancla: „Petite Phantasie” hegedűn Robitschek Bandi. 7. a) I. Bach: „Inventio” II. Mozart: „Sonata” zong. Braun Izabella, b) Laszky: „Humoreske” zong. Bölönyi Margit. 8. a) Popper: „Widmung” b) Nöck: „Irrlichter” gordonkán Dittrichstein Viktor. 9. a) I. Grieg: „Elegie”, II. Grieg: „Valse Impromptu” zong. Goldzieher Vilmos, b) Beethoven: „Sonata” (Mondschein) zong. Löwi Margit. 10. Kintzy: „Magdolna Aria” (Bibliás emberből) énekl. Szondi Bella. 11. Vieuxtemps. „Hangverseny” hegedűn Kell József. Kezdeté pontban 8 órakor. Belépti-díj nincs.

Megveszett bika.

(Négy ember halála.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 17.

Megrendítő szerencsétlenség történt — mint nekünk írják — néhány nap előtt *Börzsönyben*. A községi bikán kiültött a veszettség s míg megfékezheték, négy embernek oltotta ki életét.

A borzalmas eset úgy történt, hogy a község háza nyitva volt kapuján befutott egy kóbor kutya és az éppen itatás végett az udvarra kivezetett bikák közül az egyiket megmarta. A pásztor, a ki az esetnek szemtanúja volt, nem szölt az előjáróságnak, mert a harapás nem volt súlyos, különben is eszébe sem jutott, hogy a kóbor kutya veszett lehetett.

Tegnapelőtt reggel a csordás rendes időben kieresztette a két községi bikát, a nélkül, hogy valamit észrevett volna. Dél felé azonban az egyik bika, a melyeknek a lábát a kutya megharapta, elkezdett futkosni s az útjában állott teheneket szarvával döfkölte, majd pedig harapdálta azokat.

A pásztor nem tudta mire vélni a dolgot s botjával akarta megfenyíteni a bikát, de a veszett állat nekirontott, letaposta és szarvával az egész oltestét föl szakította. Ezután a felbőszült bika elfutott a csordából s a mint a mezőn keresztül a falu felé futott, nekirontott özv. *Sipos Borbálának, leteperte és a fejét valószínűleg szétmarcangolta.* A mint a faluba ért, ott *Vendő József* 12 éves és *Duma Eszter* 18 éves leányt lökte föl s ezeket is valószínűleg szétmarcangolta.

A véres eset hírére csakhamar összefutottak az emberek s vasvillákkal üldözőbe vették az állatot, de megközelíteni senki sem merte. Több lövést is tettek rá, de a megvadult állat annál jobban tombolt. Nagynehezen és csak hosszas hajsza után sikerült egy üres telekre bezavarni, a hol kimerülten összeesett. Az emberek ezt az alkalmat fölhasználták és néhány fejszecsapással leterítették.

A szerencsétlenül járt Márki András községi tehénpásztor halálát 6 apró gyermek gyászolja.

Az aszfalt-társaság és a város.

(Hogy szessük ki az utca-rendezést?)

— A pénzügyi-bizottság üléséből. —

Arad, május 17.

A város pénzügyi bizottsága ma érdekes tárgyat tanácskozott. Arról volt az ülésen szó, hogy a város hogyan fizesse ki azt a sok ezer korona adósságát, melylyel a *Magyar Aszfalt Részvénytársaságnak* a belvárosi utcák kiaszfaltozásáért tartozik.

A társasággal kötött első szerződés értelmében a város tizenhárom év alatt 26 féléves részletben 1064 százalékos annuitásokban fizetett a társaságnak a főút kiaszfaltozásáért. A mellékutcák rendezése alkalmával kötött szerződés a fizetési módokat úgy változtatta meg, hogy 13 év helyett 26 évi fizetési időt állapított meg s az annuitás 71 százalék. A fizetési terminus az eddigi gyakorlat és a szerződés szerint a március és szeptember hónapok első napja.

A városnak azonban az adójövedelmek beszedésének határnapja szerint jobban esett volna a fizetés félévi részletek helyett a két egymásután következő november és október hónapokban s a szerződés ilyen értelemben megváltoztatására ajánlatot is tett az aszfalttársaságnak.

Most érkezett meg a társaság nyilatkozata, mely kijelenti, hogy a város által felajánlott új fizetési módokat a társaság engedményese:

a Pesti Hazai Takarékpénztár nem fogadhatja el. E helyett azonban új fizetési feltételeket ajánl. Kijelenti, hogy elfogadja a fizetést fél-évenként május és november hónapokban, ha a városnak így jobban esik, de ő a maga részéről azt ajánlja, hogy a tartozást 26 év és 71 százalékos annuitás helyett ötven év alatt és 57 százalékos annuitással fizesse a város.

Kádas Kálmán tanácsos és *Bund Henrik* főszámvevő nem tartják elfogadandónak a társaság ajánlatát azért, mert fennáll az az esély, hogy a pénzügyi viszonyok javulásával 57 százalék helyett esetleg 51 százalékos annuitás is nyerhet a város.

Szathmáry János elfogadná az ajánlatot, ha a város esetleg a megállapított fizetési módokat kivül nagyobb összeget is fizethet.

Fényes Dezsőnek tudomása van arról, hogy a város kövezési alapja teljesen ki van merítve s így addig, míg az aszfalt-társaság kifizetve nincs, a város nem is rendezheti tovább az utcákat. A hosszabb fizetési idő s a kisebb törlesztési kulcs nem jár anyagi kárral, mint a mostani fizetés, vagyis ha az új feltételekben nincs a mostaninál magasabb kamatláb elrejtve, akkor az ajánlatot elfogadja.

Révész Adolf arra kíváncsi, hogy miképp jut az aszfalttársaság ahhoz az eszméhez, hogy olyan ajánlatot tegyen, mely szerint a város a fizetési feltételeket megváltoztassa és hogy 24 év helyett 50 év alatt fizessen. Bizonyosan kiszámolható, hogy újabb kövezésekre, vagy aszfaltozásokra lesz szükség és hogy a városnak pénze sincsen. A pénzügyi bizottságnak látnia kell a kulisszák mögé is, mert csak így tud kellőképpen tájékozódni, mert ettől a szemponttól is függ, hogy drága-e a konvertálás, illetve a pénz, vagy pedig olcsó. Ha a kövezés vagy aszfaltozás okvetlen szükséges, akkor szükséges a pénz is és így ajánlatos az ötven évre leendő konvertálás. De előbb alapos számítást kell tenni az újabb ajánlatra nézve.

A bizottság végül megállapodott abban, hogy az annuitásokba rejtett kamatláb kiszámítására felkéri *Boros Vidát* és *Abray Lajost* s csak egy újabb tanácskozás után fogja véleményét a törvényhatóság elé terjeszteni.

MULATSÁGOK.

(=) **Az egyenlőség szabadság harci hőseit** segélyező aszfalttársaság folyó évi május hó 26-án, pünkösd vasárnapján *Aliman* Tibor Sarló-utca 3. szám alatti vendéglő kerthelyiségében az aradi waggongyári dalkör közreműködésével táncal egybekötött ünnepélyt rendez. Az ünnepély délután 2 órakor kezdődik a március 15-ikét jelző kép leplezésével, valamint az aradi waggongyári dalkör és egy fuvó zenekar közreműködésével. Este 8 órakor következik a tánc melyen egy kitűnő cigányzenekar húzza a talp alá valót. Belépti-díj: a délutáni ünnepélyességekre személyjegy 15 kr. A délutáni ünnepély és az esti táncra személyjegy 40 kr. családjegy 70 kr. A tiszta jövedelem az 1248—49-iki elaggott honvédek segélyezésére fordítatik.

SPORT.

+ **Tíz koronára 1445.** A két évesek kiaszfalttársaság futása, a *Károlyi-émlékverseny*, ezideig sportszenzációja volt a budapesti májusi meetingnek, az idén pedig olyan kvótaszenzációval végződött, a minőre sem a budapesti, sem a bécsi turfon még nem volt példa. Tegnapig, a verseny napjáig ugyan még soha sem tisztázhatótt annyira a helyzet, hogy egy-egy sőtét lóval is ne számoltak volna, de az idén néhány startoló már olyan formát mutatott, hogy kívülük alig kötöttek fogadást más lóra. *Mesalliance*, *Csókó asszony*, *Haladj*, *Couleur* és *Zsupánka*, ezeket vélte mindenki a frontban, de közülük csak éppen *Mesalliance* tudott a harmadik helyre vergődni, míg előtte *Ladon* és

Tétova foglalta le a két első helyet. Nagy meglepetés volt a verseny eredménye, még nagyobb azonban a kvóta, mert a totalizátor Ladon győzelmére *száznegyvennégyezer pénzt*, tíz koronáért *ezernégyezerötvenöt koronát*, helyre ötven koronáért *hétsházakilencvenkettőt*, *Tétova* helyére pedig ötven koronáért *kétezerszázhusz koronát* fizetett. Ezt a kvótát csak *Courage* kvótája közelítette meg, tul azonban nem haladta. Természetes, hogy a versenytáron egyébről sem volt szó, sőt az egész főváros csak arról a szokatlanul nagy kvótáról beszélt még az esti órákban is.

Tisza István párbajügye.

(*Az ér egy újságcikk miatt.*)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 17.

A Budapesten megjelenő „Magyar Szó” tegnap esti számában vezércikk jelent meg ezzel a címmel: „Tisza István árulása”. A cikk elejétől végig gyanúsításokkal illeti Tisza István grófot, úgy, hogy ez szükségesnek látta a mai nap folyamán provokáltatni *Pályi Ede* drt. a Magyar Szó felelős szerkesztőjét.

A kifogásolt cikk szemrehányásokat tesz Tiszáéknak, hogy az összeférhetlenségi törvényjavaslat ellen indított támadásaikat abba hagyták.

Hol vannak, — ugymond — hogy megakadályozzák a szabadelvűség ellen intézett merényletet? Hallgatnak, türik a régi zászló csufos megaláztatását és mindenféle apró-cseprő személyes érdeket tartva szem előtt boldogok, hogy megtürik őket a régi bástyában, melynek minden köve a szabadelvűség dicsőségét hirdeti. Valóban megdöbbentő eljövét: a szabadelvűség hősei meghunyaszkodnak a reakció előtt, mert *egyéni érdekük azt parancsolja.*

Elárulták a régi zászlót és valóban vérlázító s egyuttal mélyen elszomorító, micsoda indokolással követték el az árulást.

Tisza István, mindig első sorban láttuk, ha a szabadelvűség veszedelméről volt szó. Azt hitte, hihette az ország, hogy ezt *önzetlenül* teszi. Ime most kiséül, hogy harca *sohasem lehetett őszinte, a szabadelvűségért nem önzetlenül dolgozott.* Mint mond tegnap nyilatkozata? Azt, hogy mindenáron a pártban akar maradni. Valóban: *jezsuitább indokolást keresve sem lehet találni.* Ha a javaslat nemzeti szerencsétlenség, miért szavazza meg? Miért nem küzd ellene teljes erővel, hogy elhárítsa magáról a felelősséget? Ha pedig megszavazza, talán még sem olyan nagy szerencsétlenség? De ha nem oly nagy szerencsétlenség, minek kellett a közvéleményt megtéveszteni? Miért ágált, miért lármázott? Csak egy válasz lehet: *a gróf urnak maga felé hajlott a keze, azt hitte, ha ágál, lármáz, — a javaslatból nem lesz törvény és ő visszafoglalhatja könnyelműen eldobott állásait, melyek évi 60.000 forinttal apasztják jövedelmét. Tisza István nem volt őszinte, nem volt önzetlen és nem önzetlen most sem, a mikor benn marad a pártban. Agyon van verve. Agyonverték, nem a reakcionáriusok, hanem ő önnönmagát, amikor beadta a derekát, megalázkodott előttük. Nem kell most már sem a liberálisoknak, akiknek zászlaját *elárulta*; nem kell a reakcionáriusoknak, akik mindenha gyanusnak fogják találni. De nemcsak ő volt áruló, hanem mindazok, akik vele egy huron pendülnek és mégis bennmaradnak a pártban, semhogy az ellenzékiesség savanyu kenyérét kelljen enniök.*

Hát mi tudomásul vesszük ezeket a dolgokat. Tudomásul vesszük és tudomására adjuk mindenkinek, akit illet, hogy Tiszáék

és a szabadelvűpárt hajdanta szabadelvű elemei *letették a fegyvert a reakció előtt, kicsinyes, önző érdekekből.*

Tisza István gr. megbizta ma *Keglevich István* és *Andrássy Tivadar* grófokat, hogy a cikkben foglalt fentebbi sérelmes passzusokért a Magyar Szó szerkesztőjétől nevében elégtételt kérjenek.

Pályi Ede dr. *Vézi Józsefet* és *Hoitsy Pált* nevezte meg segéjei gyanánt.

TANÜGY.

(—) Az „Aradvidéki Tanító-egylet” aradi fiókja f. hó 18-án szombaton d. u. fél 5 órakor a templom-utca fiúiskola VI. osztályában rendes havi értekezletet tart, melyre a t. tagokat és a tanúgybarátokat tisztelettel meghívjuk. Sófalvi György elnök. Cobor Ottó jegyző. *Sorrend. I. Gyakorlati tanítás.* Rajzoltatás a beszédértelem gyakorlatok közben (a II. fiú osztályban). Tartja: *Ciráky Márton* ur. II. *Értekezés.* A rajzoltatás reformja. Erkező: *Wagner J.* Agost ur. III. *Vitatétel.* Mikor kezdődjék az egyvonalu irkában való iratás és miként készítenők elő a tanulók?

A belgrádi konak botránya.

(*Sándor király lemondani készül.*)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 17.

Megirtuk, hogy Belgrádban óriási fel-tűnést keltenek azok a hírek, a melyek *Draga* királynéval és az elmaradt trónörökös-sel vannak összefüggésben. Minden cáfolat dacára ma megerősítik tegnapi hírnöket és már *hivatalosan is kijelentették Belgrádban, hogy a királyné lebetegedése egyáltalában nem várható.*

Szerbiában egy meg nem született trónörökös olyan felfordulást idézett elő, a melyet más államokban egy tényleg megszületett és lélekző trónörökös sem képes előidézni. Az egész országot izgalomba hozta a királyné állhatatos egészsége, a királyt pedig egyenesen kétségbeejtette, olyannyira, hogy arról beszélnek, mikép *Sándor király le akar mondani a trónról.*

Felette érdekes és szokatlanul pikáns a belgrádi golyabotrányban az, hogy *Sándor király* már hónapok előtt felkérte a minden oroszok cáriját, hogy vállalná el a keresztapaságot Szerbia születendő trónörökösénél. A cár — mint tudjuk — készséggel vállalta el a megtiszteltetést és most nem csekély *Sándor király* restelkedése ez irányban is.

A szerb nép régóta datálódó ellenszave, melyet az Obrenovics dinasztia ellen táplál, ez alkalommal visszafojthatatlanul kitöréssel fenyeget. *Sándor királynak* ily körülmények között aligha lesz kellemes jövője a trónon, még akkor is, ha a felületésekben utazó királynét példás büntetésben részesíti.

Belgrádból táviratozzák, hogy mikor az orosz cár megtudta a hirt, hogy a szerb királyné állapota nem rendes lefolyású, azonnal megbizta *Sztegirev* pétervári egyetemi orvostanárt, hogy utazzék Belgrádba és maradjon ott a királyné lebetegedéseig. *Sztegirev* tanár megérkezésekor rögtön megvizsgálta a királynét és *Sándor királynak* azonnal *kijelentette, hogy a királyné lebetegedése egyáltalában nem fog bekövetkezni.*

Sándor király rettenetesen fölháborodott a tanár kijelentése folytán és szemébe vágta *Sztegirevnek, hogy amit mond, az nem igaz és hogy egyáltalában nem hajlandó hitelt adni szavainak.* A tanár erre *el akart utazni Belgrádból, de Sándor király* később

kiengesztelte, arra kérte őt, hogy ne utazzék el, hanem várja meg a további fejleményeket.

Erdekes a dologban az, hogy a *Karagyorgyevicsok*, akik tudvalevőleg trónkövetelőként szerepelnek Szerbiában, már négy hét óta *kémekkel vétették körül a királyi palotát*, nehogy a királynénak sikerüljön a nővére gyermekét a palotába csempészni.

A dologon a királyi palotában úgy igyekeznek enyhíteni, hogy azt mondják, miszerint nem bizonyos, *hogy a királyné ssándékosan vezette félre a királyt, hanem hiszterikus terhességről van szó.*

Belgrádban egyáltalában a legképtelenebb hírek vannak elterjedve. Azt is beszélik, hogy a király, az esetben, ha *Draga királyné* őt elámitotta, *elvál tőle és kiutasítja az országból. Tartja magát a hír, hogy a királyt az esemény annyira bántja, hogy le szándékozik mondani a trónról.* A mai hivatalos jelentés, melyszerint a *lebetegedés ki van zárva, Belgrádban leírhatatlan izgatottságot kelt.* Szerb orvosok egyébként azt állítják, hogy évek előtt *Dragán* egy olyan *operációt végeztek, mely mindenkorra kizárja az anyaságot.*

Bécsből jelentik, hogy a diplomaciai kart Belgrádból hivatalosan értesítették, hogy *Draga királyné nem néz családi örömei elé és lebetegedése nem is várható.* A Belgrádba érkezett orvosok erről hivatalos irást adtak és ma *el is hagyták a szerb fővárost.*

Végül egy távirati jelentés szerint az orvosok ma újra megvizsgálták *Draga királynét*, s azt jelentették, hogy egy sajtóságos esetről van szó, mely nem zárja ki, hogy a királyné a terhesség negyedik hónapjában van.

EGYESÜLETI ELET.

(*) Az ipartestületi betegsegélyző pénztárnak mult vasárnap határozatképtelenség miatt meg nem tartott közgyűlése vasárnap d. e. fél 10 órakor fog a megjelenő tagok számára való tekintet nélkül megtartatni.

(*) Az Erzsébet jótékony asztaltársaság szombaton este a Mirtl-féle vendéglőben rendes heti értekezletet tart, melyre ez uton is meghívja a t. tagokat az elnökség.

Megrendszabályozott

botrányhősök.

(*Köpösy Dezsőt kitiltották az egyetemről.*)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 17.

A budapesti tudomány-egyetemen anarchikus állapotok uralkodtak egy idő óta. Az egyetem és az „Egyetemi kör” falain belül nem a komoly tudományok, hanem a felekezeti és társadalmi villongások szolgálatába szegődött az ifjuság.

Az egyetemi tanács jó darabig tétlenül nézte a botrányos állapotot, ami széles körben azt a látszatot keltette, mintha a tanári kar is szívesen látná a néppárti politika szekértolójaként a magyar ifjuságot.

A keresztiek letördelése és később a keresztieknek a tantermekben történt erőszakos kifüggesztése nem vonta maga után a rakoncátlan ifjak szigorú megrendszabályozását; és így történt, hogy *Pikler Gyula* emlékezetes előadásán felállott egy *Köpösy Dezső* nevű ifju, és nyilvános felelősségre vont a tudós professzort, mert az, szerinte, a hazaárulás tanát hirdeti.

Az ebből támadt botrányok és véres vere-

kedések csak a legutóbbi napok eseményei, s így élénk emlékezetében vannak mindenkinek.

Oda fajultak a dolgok az egyetemen, hogy a közvéleménynek végre is a kormányhoz kellett apellálnia, hangosan követelvén, hogy történjék bár kiméletlen eszközökkel is, de az egyetem régi jó hírnevét helyre kell állítani.

Igy történt aztán, hogy a kormány egyes beavatkozására, az egyetemi tanács is nagyobb eréllyel látott a neki vadult ifjak megfékezéséhez.

Az egyetemi tanács tegnap fejezte be a vizsgálatot, melyet azon egyetemi hallgatók ellen folytatott, kik a *Pikler* tanár elleni botrány részesei voltak. A vizsgálat befejezése után meghozta a tanács ítéletét is, melyet részben már a mai napon kihirdettek, részben pedig holnap hirdetnek ki az érdekeltek előtt.

A mai napot *Köpösd* Dezsőnek szánta a tanács. Teljes ünnepélyességgel, *Tóth* Lajos miniszteri osztálytanácsos jelenlétében, kihirdették előtte, miszerint a tanácsi végzés örök időkre kitiltja őt a budapesti tudományegyetemről.

Ugyancsak ma tett közzé a rektor egy hirdetést, mely beidéz holnap déli 12 órára nyolc egyetemi hallgatót, hogy az egyetemi tanácsnak reájuk vonatkozó határozatát kihirdesse előttük. A beidézett ifjak a következők: *Ulam* Ferenc, *Tóth* Aladár, *Kornfeld* Mór, *Bali* László, *Gebhart* Károly, *Hay* Sándor, *Král* Vilmos joghallgatók és *Patz* Dezső bölcsészettanhallgató.

Kiszivárgott hírek szerint a tanács ítélete ezekkel szemben is szigorú lesz.

HIREK.

Világbotrány.

A belgrádi konakban regényes dolgok történnek. Egy dráma játszódik le ott és épen most közeleg a befejezés felé.

A hősnő egy királyné, a hős egy király, a színhely a konak. A dráma alapeszméje pedig az, hogy kimutassa benne a drámaíró, mire visz a nagyravágyódás.

Mivel az egész világot érdekli ez a dráma, hadd analizálom egy kissé. Egy egyszerű mérnök özvegye azon veszi észre magát, hogy egy igazi ország igazi királya szereti, önkénytelenül holmi királyi koronáról álmodik. Ez látva, hogy a korona legkevésbé sem elérhetlen, olyan eszközökhöz folyamodik, amelyet legalkalmasabbnak vél célja elérésére. Egy kis hazugság egy koronáért! Ugyan ki nem tenné meg? Es Masin Draga hazudott egyet. Igen edeset, ami azt az ifju királyt férfiú kötelességére figyelmeztette. Es Masin Draga királyné lett. Ez az expozíció.

Mint mindenütt, úgy itt is az első hazugságot a hazugságok egész sorozata követte.

Ez esetben azonban az első hazugság több volt, mint azt az egykori mérnök gondolta, mert végzetes kimenetelű lett. Olyan végzetes, hogy egy egész országot ejtett lázba és egy amugy is ingatag trónt rendített meg alapjában.

A legnagyobb regényíró, a sors is bejátszott a drámába, az ő szatirikus, ironikus szerepével. A királyné nővére gyereket szül. A királyné arra gondol, hogy becsempészi ezt a gyereket biboros ágyába, hisz ettől függ minden: Az élet, a becsület. De a gyermek meghal. Es ez a drámában a bonyodalmak tetőpontja. Vége a második felvonásnak. A hatás teljes.

A kibontakozás még teljesebb. A királyné bevallja férjének, hogy hazudott. A király dühöng és le akar mondani. Elüzi

magától a nagyravágyó asszonyt, ő maga, egy gyermekes könnyelműségeért pedig bűnhődik, amint azt megérdemelte. Ez a harmadik felvonás és a függöny legördül.

Sz. Kulusz.

Lovagjáték és vivóakadémia Aradon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 17.

Holnap, szombaton este ritka műélvezetben lesz része Arad sportkedvelő közönségének. Középkori jelmezekben lovagjátékot és azután vivóakadémiát rendez. *Maione* Vincenzo aradi vivómester. A lovagi harcjátékok e nemét még a XI. században találta föl *Godefroy de Preuilly* lovag. A játéknak különféle fajtái voltak így a *buhur* és *tjost*; ez utóbbi fajtát mutatják be a holnapi estélyen, amelyben két ellenfél áll teljesen felvértezve lóháton egymással szemben.

A lovagi harcjáték után *Maione* növendékei fognak mérközni karddal és vivótörrel. A mérközést *Hámory* László dr. vezeti.

A lovagjáték és vivóakadémia iránt az érdeklődés általános s a jegyek jó részét már ma leglalták. Az érdekes látványosság szombat este 8 órakor kezdődik az *Aulich* Lajos utcai lovardában, melyet ez alkalomra villannyal világítanak ki, azonfelül diszjelvekkel s lobogókkal díszítettek fel.

A szünetek alatt a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara hangversenyez.

A vivóakadémia után a „jeu de barre” nevű érdekes lovasjátékot mutatja be *Maione* aradi. *Galante* fiumei vivómester és ennek neje, továbbá több aradi műkedvelő.

Az érdekesen összeállított műsor, valószínűleg nagy közönséget fog a lovardához vonzani. Az estélyre jegyek még válthatók *Révész* Nándor könyvkereskedésében 3, 2 és 1 koronáért és este a lovarda bejáratánál levő pénztárnál.

— A király népszámláló iva. A bécsi statisztikai hivatal központi bizottságának, legutóbbi ülésén *Dr. Inama-Sternegg* osztály főnök indítványára, a király népszámlálási ivét, melyet az uralkodó sajátkezűleg töltött ki, berámáztatják s a gyűlésterembe örök emlékül kifüggesztik.

— Beszámoló és pártértekezet. *Barkassy* Kálmán kir. tanácsos, a *borosjenői* szabadelvű párt elnöke, az aiaábbi meghívót bocsátotta ki a párttagokhoz:

Választókerületünk országgyűlési képviselője: *Solymsy* Lajos br. f. évi május hó 28-án, kedden beszámoló beszédet óhajtván tartani, van szerencsém T. Címét a jelzett napnak délelőtt 9 órájára *Borosjenőbe*, a *Zöldkerti nyári helyiségbe* meghívni.

Tekintettel azon körülményre, hogy a szabadelvűpárt a legutóbbi képviselőválasztás óta új tagokkal gyarapodott, akik a párt korábbi szervezkedésében részt nem vettek, — a párt újra szervezésének szüksége indokoltnak mutatkozik, miért is a beszámoló napjára egyuttal a pártgyűlést is egybehevom.

Felkérem tehát, hogy a képviselői beszámolót meghallgatni, és az ugyanakkor tartandó pártgyűlésen megjelenni sziveskedjék.

Algyest, 1901. május hó 14-én.

Hazafiui üdvözléttel

Barkassy Kálmán,
pártelnök.

— A német császár *Baranyában*. Mohácsról írják hogy *Vilmos* német császár valószínűleg eljön a pécs-környéki hadtestgyakorlatokra s ezek végeztével a bélyei uradalmakban fog vadászni. *Frigyes* főhercegnek a mohácsi szigeten levő vadászlaka mellé, mely eddig a fő-

erdésznek is adott szállást, most külön főerdézi lakot építenek, úgy, hogy a régi emeletes épület ezentúl tisztán vadászvendégek számára lesz fentartva. A főerdésznek augusztusra ki kell költöznie a kastélyból, hogy az még a szarvasbögés előtt a fejedelmi vendégek számára berendezve legyen.

— Elhunyt főszertartásmester. *Pozsony*-ból távirják, hogy ott ma délután *Hunyady* Kálmán gróf főszertartásmester hosszas szenvedés után elhunyt. *Hunyady* Kálmán gróf Bécsben született 1830-ban, mint lovassági kapitány részt vett az 1849-iki olaszországi háboruban. 1856-ban kamarás lett. A magentai és solferinói csatákban, mint alezredes több bravurjával tünt ki. 1873-ban a király főszertartásmesterré nevezte ki, előzőleg azonban a honvédséghez lépett át mint ezredes. 1875-ben vezérőrnagy, 1880-ban altábornagy és 1894-ben lovassági tábornokká lépett elő. Az elhunyt főszertartásmesterben gróf *Hunyady* Károly soborbini nagybirtokos nagybátyját gyászolja.

— Házasság. *Mairovitz* Emil bányatulajdonos és *mária-radnai* fiatal nagykereskedő f. hó 26-án délelőtt 11 órakor tartja esküvőjét az aradi izr. templomban *Deutsch* Ármin bájos leányával, *Elza* kisasszonnyal.

Ifj. *Kiss* Ferenc mikalakai kereskedő tegnap tartotta esküvőjét a gyoroki ev. ref. templomban *Plujer* Giza kisasszonnyal.

— A skatulya-rendszer és a győri tanulmányut. *Bund* Henrik főszámvevő és *Urbányi* Béla városi főpénztáros, mint Arad város kiküldöttei, visszatérvén győri tanulmányutjukról, melyet a városi pénzkezelés és számvitel tanulmányozása érdekében tettek, terjedelmes jelentésben számoltak be a tanulmányut eredményéről. A véleményes jelentés ma került tárgyalás alá a pénzügyi bizottságban, a bizottság azonban érdemleges elbírálás előtt kiadta azt a pénzkezelés reformálására alkotott albizottságnak, mely *Bund* Henrik főszámvevő elnöke alatt *Tedeschi* Viktor, *Ottenberg* Tivadar, *Révész* Adolf, *Kohn* S. N., *Ring* Géza, *Urbányi* Béla tagokból áll. A pénzügyi bizottság csak az albizottság jelentése alapján fogja az ügyet tárgyalni. A jelentés leglényegesebb része különösen az, mely a győri városi pénzkezelésnek azon igen előnyös tulajdonságáról szól, amely szerint a mi skatulya rendszerünkkel épen ellentétesen a pénztári álladékok egy pillanatig sem tartják a városi pénztárban, hanem gyümölcsötetés céljából beérkezés után azonnal a *takarékpénztárba* helyezik. Ez az ugynevesett *chekk-rendszer*, mely a pénz-álladéknak a lehetőség szerint való legnagyobb gyümölcsötetését aknázza ki. A pénzügyi bizottság mai ülésén *Kádas* Kálmán tanácsos elnöke alatt jelen voltak: *Bund* Henrik, *Fényes* Dezső, *Révész* Adolf, *Szathmáry* János, *Urbányi* Béla és *Lős* Rezső jegyző.

— A gyula-barakonyi vasut. Békés vármegye tavaszi közgyűlése ismét tárgyalni fogja a *gyula-barakonyi* vicinális ügyét. Legutóbb tudvalevőleg elodázó határozatot hozott Gyula város képviselőtestülete a 200.000 korona hozzájárulás ügyében. Felebbezés folytán ez a határozat a vármegye elé került. Az állandó választmányban *Keller* Imre a határozat jóváhagyását kívánta, dr. *Bodoky* Zoltán főjegyző ellenben azt javasolta, hogy utasítsák Gyulaváros érdemleges határozat hozatalra. Az állandó választmány elfogadván — az utóbbi indítványt, ezt fogja a közgyűlésnek javasolni.

— A feltört pecsétek. Az aradi kir. adóhivatalhoz csatolt letétpénztárban történt pe-

csétfeltörésekre vonatkozólag illetékes helyről ma azt a felvilágosítást vettük, hogy a szóban forgó pecsét nem bírósági pecsét volt, hanem az adóhivatal és a pénzügyigazgatóság hivatalos pecsétje. Az illető pénzügyigazgatósági tisztviselő rovincsolás alkalmával, felsőbb utasítás folytán vizsgálta át a levéltárban lévő csomagokat, de csak azokat, melyek a letéti főkönyv tanúsága szerint nem bírói pecsét alatt őrzendők. Még a régebbi időben, a mikor *Bács Nándor* volt az adóárnok, több kezelési szabálytalanság történt, ezért kellett alaposan átvizsgálni az értéktárgyakat, hogy konstatálják, nem-e hiányzik azok közül valami? A csomagokat most bírósági pecséttel látták el, a mi megkönnyíti a kezelést, mert ezentul csak a pecsétek sértetlen voltát kell rovincsolások alkalmával konstatálni, a mint az értékcsomagokat a letéti főkönyv rovatai szerint sorra veszik. Az a tisztviselő tehát, ki a letéti hivatalt átvizsgálta s a ki egyébként is egyik legkorrektebb, legszorgalmasabb tisztviselője a pénzügyigazgatóságnak, szabálytalanságot és törvényteleniséget nem követett el, sőt éppen a szükséges rendet és kezelési egyszerűsítést vitte keresztül, a mi csak dicséretet és elismerést érdemel. Végül megjegyezzük, hogy az illetőt nem is vonták a pecsét feltörések miatt felelősségre.

— **Előléptetések az aradi postánál.** A hivatalos lap mai száma közli a posta- és távirдахivatalnokok folytatolagos előléptetéseit. Az előléptettek között szerepel *Zöld Jánosné*, született *Petranov Julia* aradi posta- és távirдах kezelőnő, továbbá *Szitha Gyula* és *Segesváry István* aradi posta- és távirдах segédtisztjei.

— **Robbanás egy szállóban.** *Szegzárdon* a „*Szegzárd*“ szállóban tegnap este 9 órakor acetylén-robbanás történt. Az épület összes ablakai összezuzódtak, a gáztartó helyisége romokban hever. A robbanás nagy riadalmat okozott a városban. *Haspel József* vendéglős, halálosan, *Halász Imre* háziszolga súlyosan, *Haspel Géza* tanuló, *Sámson István* főpincér és több vendég és zenész könnyen sérült meg. A szerencsétlenséget a háziszolga okozta, a ki égő gyertyával ment a gázfejlesztő készülékhez. A kár 19,000 korona.

— **Erdekes esküvő** lesz holnap délben Budapesten a VI. ker. anyakönyvvezetőnél. *Kinszky Rudolf* gróf, esküszik örök küséget *Renard Máriának*.

— **A megszökött ügyvéd.** Sok bajt okozott szökésével a gyulai törvényszéknek *Haász Soma* dr. orosházi ügyvéd, ki tömegestől követte el a váltóhamisításokat, csalásokat és sikkasztásokat. A károsultak persze nem sokat érnek azzal, hogy a vizsgálóbíró lelkiismeretes gonddal igyekszik kideríteni *Haász* viselt dolgai, mert kárpótlásra nincs kilátásuk s az is igen illuzorius, vajjon el fogja-e venni tetteinek méltó jutalmát? A kiadási eljárás igen hosszadalmas és fölöttébb, költséges, azért a törvényszék ez iránt nem fog előterjesztést tenni, hanem a tárgyalást *Haász* nélkül fogja megtartani, gondoskodván az új bünvádi perrendtartás értelmében védő kirendeléséről. A törvényszék elnöke *Kovács Lajos* gyulai ügyvédet nevezte ki védőül ennek áll majd tisztában a magáról megfélekedett kartársat a törvényszék előtt védelmezni.

— **Temesvár és a Turul.** Érdekes városi gazdálkodásról rántja le, mint levelezőnk jelenti, a leplet a temesvári N. T. Z. Kötöny ebből, hogy az ugynevezett „*Kis Bécs*“ — már aminek szeretettel nevezik Temesvárt — annak idején mellőzött egy magyar iparost a külföldi Turul kedvéért, noha sokkal kisebb arányu szivességeket kért nagyobb szabásu ellenszolgáltatásért. Mikor magyar emberről volt szó, aki magyar munkásokat, főleg pedig helybelieket akart foglalkoztatni, — a város különös kegyes módon megígérte, hogy „törekvésében hathatósan elősegíti és megadja az er-

kölcsi támogatást“, node aztán leröpült a Turul és egyszerre megváltozott Temesvár politikája, hiszen azért hívják *Kis Bécsnek*, hogy hizelegjen a kétfejű sasnak, jelentkezzék bár az a magyar madár álarca alatt is! Egy nagyváradi cég akart Temesváron fióktelepet nyitni, hogy a magyar gyártmányokat a nagy városból jobban szállíthassa a külföldre is. Ezért használatra (és nem tulajdonba) telket, tíz évi adómentességet, tíz éven át 5000 forint városi segélyt kért. Az ajánlat ötödik pontja értelmében azonban azon esetre, ha a honvédségnek ezer pár bakkancsot többet szállíthatnak, a város 500 forintot levonhat. A Turul megtudta ezt valahogy, hiszen tudhatta is, mikor a kereskedelmi kamara elnöke volt az egyik főemberük, — s elébe vágott a magyar embernek. Temesvár pedig, amely a honi céget csak erkölcsi támogatásban volt hajlandó részesíteni, a Mödlingből szállított cipőraktár számára 4 és kétharmad holdnyi telket adott teljes tulajdonjoggal ingyen, a városi szubvenciót pedig 12 év tartamára 6000—6000 koronában állapította meg. A Turul azonkívül 15 évi adómentességet élvez. De hát nem is lehet ez másképpen, mikor Temesvárról van szó. Csak ki kell valamivel érdemelni a *Kis Bécs* címet és a hozzá fűződő tradíciókat!

— **Alapítvány az aradi izraelita hitközségnek.** Az aradi izraelita hitközség egy *Bécsben* élt urnő elhalálása következtében nagy összegű alapítványhoz jutott. Özv. *Döbler Julia* a hagyományozó, aki 112.000 korona értékű vagyonának tekintélyes részét végrendeletileg az aradi izraelita hitközségnek hagyta olyan kikötéssel, hogy Aradan élő 85 éves nő-testvérét élete végeig a hitközség tartsa el. *Döbler Julia* keresztény vallású volt vagyonának többi részét bécsi keresztény jótékonycélu egyleteknek hagyta. A hitközség az elhunyt urnő nő-testvérevel úgy egyezett meg, hogy az eltartás, illetőleg az alapítvány kamatai helyett öt végleg kielégítette s így a hitközségnek az alapítványból tiszta 28.000 koronája maradt meg.

— **A városi árvaház** igazgató választmányja folyó hó 18-án d. u. 4 órakor az árvaház tanácstermében ülést tart, melyre a t. választmányi tagokat ez uton is tisztelettel meghívja az elnökség.

— **Az elmebajos postafőnök.** A szabadkai postafőnök szerencsétlenségéről már röviden megemlékeztünk. Most az alábbi részleteket írja tudósítónk: Csak nemrég nyugdajzták 30 évi szolgálat után *Gallinszky Lajost*, a szabadkai magyar királyi posta- és távirдах-hivatal főnökét. Munkakedve nem lohadt egészen a nyugdíjazásig: 60 éves kora dacára fiatalos erővel végezte teendőit, dolgozott, munkálkodott, mignem nyugdíjaztatása megakadályozta őt abban. Otthagyta hivatalát. A munkahiány és azon tudat, hogy mint ép. egészséges embert a nyugdíjba kényszerítették, nyomasztólag hatott lelkiállapotára, folyton évdődött emiatt és barátaival csakis erről beszélt, ezt panasolta. Ennek, a lelkiállapotnak következményeképp elborult elméje, néhány hét előtt ágyba dőlt, de csak néhány napig feküdt. Felkelt ismét, de a tünetek észrevehetőek voltak rajta, beszédén és viselkedésén. A napokban ismét erősen jelentkeztek az elmeháborodás tünetei. Meleti lakásáról az utcára akart leugrani, de szerencsére idejekorán megragadták és megakadályozták eme végzetes tetteiben. Azóta állandóan őrizték. De hasztalan volt minden orvosi gyógykezelés, egészségi állapota nem javult, de rosszabbá vált. A napokban már erősebben mutatkoztak rajta az elmeháborodás tünetei. Éjjel-nappal őrizték, két-két mentő felváltva volt nála a szobában, de nem türte őket, kergette kifelé. Alig aludt el éjjel néhány percre, felugrott és a mentőkre rohant, hogy kituszkolja őket a szobából. Az egyiket megragadta és birokra kelt vele és alig bírta a két mentő lecsillapítani. Hozzáartozói látták,

hogy napról-napra nagyobb fokban mutatkozik betegsége, tegnap éjjel nagynehezen lecsalták lakásából, bérkocsiba tették és az éjjeli vonattal felvitték Budapestre a Schwartzler-féle hidegvíz-gyógyintézetbe. A postafőnök szerencsétlensége általános részvétet keltett a városban.

— **Csak urasan!** Tegnap délután egyik nagyváradi vendéglő előtt óriási csődületet okozott *Rojti Andor* volt erdővéd. Ittas állapotban mulatott s bérkocsisadak azt a parancsot adta, hogy *hajtson be az étterembe.* — A bérkocsis persze vonakodott, mire *Rojti* revolvert fogott a ló fejének. Ekkor két rendőr lépett közbe, a kikkel a részeg erdővéd szembeszállt, sőt pofonokkal fenyegette őket. A rendőrök szemeláttára a kocsis félig behajtott az ivószobába, ekkor kifogta a kocsis és *Rojti* a lovat és bevezették az étterembe. A rendőrök erre a lovat kivezették s a kocsist bekisérték a rendőrségre. Mire a rendőrök *Rojti*-ért mentek, az már a vendéglőből eltávozott. Kihágás miatt azonnal megindították ellene a bünvádi eljárást.

— **Kemencében elégetett csecsemő.** A múlt év őszén történt. Szekerész katonák járták *Moson vármegyét* s belőlük egy svadron *Moson-Szent-Péterre* került. A falu egyik legmódosabb gazdájának, *Kaiser Mátyásnak* házába egy kapitányt szállásoltak el. Nagy portája, bora, buzája, mindene volt a gazdának, de minden gazdaságánál öbbré becsülte egyetlen leányát, a viruló szépségű hajadont. A szekerész kapitány is ezt a nézetet tápálta. Nem kellett neki *Kaiser Mátyás* uramnak se portája, se bora, se buzája, csak — viruló szépségű hajadon leánya. Multak hetek, multak hónapok, mikor suttogni kezdtek a faluban. Egypár vén asszony volt a hangadó. Hogy a *Kaiser* leány vesztett a leányos karcsúságából, hogy így . . . meg úgy . . . de hát az apa szóbeszédnek hitte kezdetben mindezt. Hanem aztán most, májusban, csak megérkezett a házba az új vendég. Kelepelő piroslábu golyamadár hozta a csőrében a kis babát. *Kaiserék* házában éppen kenyérsütés volt az ő megérkezése idején s *Kaiserné*, hogy leánya szégyenét eltakarja, az új szülött kis babát — *bedobta az égő kemencébe.* — De a fiatal anya rosszul lett, orvost kellett hozzá hivatni s az orvos nem titkolózhatik, őt esküje köti. Az ő révén aztán nyilvánvalóvá lett a bűncselekmény. *Kaisernét* a csendőrség letartóztatta s elkísérte a magyar-óvári kir. járásbíróházba. A megtévedt leány a szülői háznál fekszik nagybetegen.

— **Rigó lancsi itthon.** *Rigó Jancsi*, a modern cigány legendakör hőse, hétfőn este *Székesfehérvárra* érkezett. Az éjjelt zenésztársaival mulatta át és másnap reggel *Pákozdra* ment, hogy öreg szüleit meglátogassa. *Chimay* hercegné nem volt vele, valószínűleg Londonban maradt, hová az érdekes pár Kairóból utazott.

— **Kövesebb lesz a tolonc.** A hatóságok nagy összeget költenek toloncolásra. A belügyminiszter most korlátok közé szorítja a toloncolást. Körrendeletet intézett az összes hatóságokhoz, köztük az aradi hatóságokhoz is, am'lyben eltiltja attól, hogy a jövőben engedély nélkül távollevő hadkötelest, cselédet, vagy szökésben levő iparostanoncot toloncuton kísérhessen haza. A miniszter elmondja, hogy ehhez joga nincs egyetlen hatóságnak sem, s ha ezt mégis megcselekedné, úgy személyes szabadság megsértésének elkövetése miatt ellene a büntető eljárás folyamatba tehető.

— **Egy színész nő börtömanőverje.** A new-yorki tőzsdén uralkodó vihar sok nagy vagyont sodort a romlás örvényébe, de viszont sok olyan embert tett gazdaggá, aki ez előtt csak a pénzváltó boltok kirakatából ismerte a száz dolláros bakjegyeket. E hirtelen meggazdagodottak közé tartozik

miss Mary Wilson is, egy londoni színpad harmadrendű csillaga, a ki ez időszerint egy angol operette-társulat kórusábn vendégszerepel New-Yorkban. Wilson kisasszony barátjának, — egy banküzlet kisebb hivatalnokának tanácsára egy heti keresményét megkockáztatta a tőzsdén és oly szerencsével manőverezett, hogy néhány nap alatt három millió koronát nyert. A kis karhölgy dús gazdag dáma lett, a ki most elcsapta magától a társulatot és pénzzel megrakodva visszahajózik Londonba, hogy kiberejljen egy színházat és az igazgató szerepében pompázzon.

— **Egy tiszt balesete.** Gitschinből írják, hogy ott *Jirászek* Rudolf 74-ik gyalogezredbeli hadnagy különös baleset áldozata lett. A hadnagy az udvaron sétált mikor egyszerre csak egy közkatona a második emeletről egy szalmazsákot dobott az udvarra, mert lusta volt azt a lépcsőn lehozni. A 28 kilogram súlyú szalmazsák a tisztet a földre terítette és pedig oly szerencsétlenül, hogy nyelvét ketté harapta és agyrázkodást szenvedett. Életben maradása kétséges.

— **Elgázolt 90 éves asszony.** A mai pénteki hetipiác nagy forgalma közepette szerencsétlenség történt az Andrássy-téren. Egy zsákokkal megrakott szekér elgázolt egy kilencven éves öregasszonyt. Az Andrássy-utnak a Salac utcával szemben fekvő részén a csizma-árusok sátrai között haladt az utközépén korszóval a kezében özv. *Viola* Istvánné, született *Szabó* Zsuzsanna piaci viz-elárúsító. Sebes lépésben jött a háta megett egy teherkocsi, melynek kocsisa rákiáltott a kilencvenéves öregasszonyra, hogy térjen ki utjából. *Viola* Istvánné azonban süket volt, a figyelmeztetést nem hallotta s a kocsi így elütötte. *Zubor* Andor rendőrfogalmazó a kórházba vitette be az elgázolt asszonyt, ahol *Pozsgay* István dr. vette ápolás alá. A kocsi kerekei az öregasszony jobb lábán mentek keresztül, ezenkívül arcán szenvedett sérüléseket. Korát tekintve életbenmaradásához nincs remény.

— **Letartóztatott „milliomosnő.”** A bécsi rendőrség többek feljelentésére ma letartóztatta *Küttler* Johanna 57 éves asszonyt, ki már régebb idő óta egy ügyesen kiesztelt mesével csapta be a hiszekegy embereket. Az asszony ugyanis azt híresztelte, hogy Amerikában meghalt egy nagybátya, ki több milliót kitevő vagyonát reá hagyta, az örökséget azonban csak pár év múlva kapja kézhez. A végrendeletben nagybátya azonban kikötötte, hogy a vagyon csak akkor száll reá, ha annak kezéhez vételéig ő semmi féle adósságot nem csinál. Sokan fel is ültek ennek a mesének s pénzt ajánlottak fel neki kölcsön. A pénzt az asszony el is fogadta, de azon kikötéssel, hogy azt nem mint kölcsönt, hanem mint önként felajánlott segélyt veszi, melyet busásan fog vissza fizetni. Az évek teltek s a hitelezők szorítani kezdték az asszonyt a kölcsön visszafizetésére. Mikor már semmiféle ámitás nem használt, akkor *Küttler* Johanna kijelentette, hogy a hagyatéki gondnokság megtudta miszerint ő adósságot csinált s így elesett az örökségtől. A becsapottak a rendőrséghez fordultak, mely megállapította, hogy az egész örökségről szóló dolog csak mese, s hogy az asszonynak sohasem volt nagybátyja. Amerikában, így attól nem is örökölhettek. Ezek alapján a szélhámos asszonyt letartóztatták s átadták az ügyészségnek. A becsapottak közül *Jodt* pékmester van legjobban érdekelve, kitől az asszony 6000 koronát csalt ki.

— **Menyasszony a vőlegény után.** Pár hét előtt megirtuk egy mezőberényi bádigos szomorú esetét, aki megölte magát, mert szeretett és el is jegyzett egy körösladányi szép leányt, de volt közöttük egy nagy akadály — a felesége. A bádigos az asszonytól válni készült, azért ígért házasságot a leánynak. Mielőtt azonban a válás megtörtént volna, öngyilkossá lett a szegény bádigos, aki egy személyben férj is volt, meg vőlegény is. Tragikus sorsát annyira szívére vette a menyasszonya,

Imre Vidorka körösladányi cukrászleány, hogy ő is megakart halni: öngyilkossági szándékkal belevetette magát a Körösbe, honnan azonban még idejében kimentették.

— **A new-yorki magyar segély-egyesület.** New-Yorkban már rég óta áll fenn az ilyen egyesület, amely az ott lakó és anyagi támogatásra utalt magyarokat segíti. A new-yorki osztrák-magyar konzul utján, most az egyesület anyagi támogatásáért fordult a székesfőváros hatóságához. A tanács ma erre a célra 100 koronát szavazott meg, amely összeget azonnal el is küldik az amerikai konzul utján.

— **A megláncolt halott.** A Dunából a budapesti Beitscher-féle uszóház közelében különös holttestet fogtak ki tegnapi reggel. A holttest derekát — mint megirtuk — tizenötösörösen körülcsavarta egy vaslánc, keze-lába össze volt kötve és zsebeiben két kilós súlyok voltak. A hullát az orvostani-intézet tetemnézőjébe szállították, ott azonban senki sem ismerte föl és így ma fölbontották. A boncolás megállapította, hogy a holttest mintegy két hónapig lehetett a vízben, külerőszak nyomait nem viseli és az ismeretlen a vízben fult meg. A lánc, a melynek tizenkét méter a hossza, a meztelen test dereka köré volt csavarva. Ez a körülmény, valamint a lábnak és kéznek kötése öngyilkosságra vall. Az ismeretlen a Lánchídról ugorhatott be a Dunába, mert zsebében egy erre a hidra szóló vámjegyet találtak. Az ismeretlen zsebében két pénzestárca is volt, mind a kettő azonban üres. Mint ismeretlen ingyenes halottként ma délután temették el.

— **Magyar név.** Kiskoru *Kohn* István Lajos aradi illetőségű ugyanottani lakos vezetéknevének „Kertész”-re kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— **Gyanus kutyamarás.** *Berec* Anna gyoroki hat éves kis leányt *Lengyel* István gőzmalom tulajdonos kutyája megmarta. A leányt még ma felszállították Budapestre a Högyes-féle intézetbe a kutyát pedig állatorvosi megfigyelés alá helyezték.

— **Barnumék és az inas-gyerekek.** A mikor a híres Barnum-cirkusz eltávozott Temesvárról, huszont inas-gyereket is eltűnt. Eljöttek a cirkusszal Aradra, a honnan másnap visszatértek. Négy inas azonban itt maradt és a cirkusz szolgálatába állott. A napokban hírt adtak magukról s levélben tudatták szülőikkel, hogy nagyon jól megy a dolguk, kitűnő ételt s italt kapnak. A bérük is nagyobb, mint idehaza. Az aggódó szülők ezek után megnyugodtak gyermekeik sorsában.

— **Az aradi közti vaspálya és téglyagyár részvénytársaság forgalmi kimutatása 1901. május 1-től 15-ig.** Személyszállítás 1901. május 1-től 15-ig 25136 személy, bevétel 4751 korona 60 fillér, 1900. május 1-től 15-ig 22081 személy, bevétel 4121 korona 90 fillér, 1901. január 1-től május 15-ig 154306 személy, bevétel 30247 korona 50 fillér, 1900. január 1-től május 15-ig 163391 személy, bevétel 32283 korona 30 fillér. Teherszállítás 1901. május 1-től 15-ig 2177070 klg., bevétel 1991 korona 28 fillér, 1900. május 1-től 15-ig 127040 klg., bevétel 1262 korona 34 fillér, 1901. január 1-től május 15-ig 12897960 klg., bevétel 12902 korona 50 fillér, 1900. január 1-től május 15-ig 9230150 klg., bevétel 9863 korona 37 fillér.

— **Kossák József** csász. és kir. udvari fényképész Templom utca 2. szám. Felvételeket eszközöl minden időben saját műtermében és házon kívül.

— **A Központi szálloda** épületében *Porter* Vilmos koronás áruháza a legkülönfélébb bevásárlási források egyike Aradon. Naponta fokozódó mérvben teszik közkedve a koronás áruháza a rengeteg sokoldalú választék és a paratlanul jutányos árak. Kirakatában egyre megjelennek a legérdekesebb újdonságok. Vidéki megrendelések mintaszerű gondnal eszközöltetnek.

— **T. üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papírkereskedő urat (Szabadság tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

A peronospora elleni védekezésről

Irta: *Bejov* Árpád, szakiskolai tanár.

— Befejező közlemény. —

A méz-tej és a rézgalic kölcsönös hatásából két más vegyület keletkezik, melyek mindegyike vízben oldhatatlan. Ez a két vegyület a cuprum hydroxid és a calcium sulfát (gipsz.) Mivel a nekünk becses, rézsó mint látuk vízben oldhatatlanná vált, elkerülhetetlenül szükséges a kád tartalmát használat előtt alaposan felkavarni, hogy a rendkívül finom elosztású cuprum hydroxid lebegjen a vízben és így permetező készülékeinkbe bevezethető legyen.

A méz-tej hozzáadásának egyedüli helyes mértéke a *lakmusz papír*: mindaddig adagolunk kanalonként méz-tejet az oldathoz, míg a megvörösödött lakmusz papír újra meg nem kékül. (Lakmusz papír 2—3 esztendőre való kapható 20 fillérért *Vojtek* és *Weisz* nál.)

Ezen eljárás által a méz-tej kellemetlen méregetése elmarad, azonkívül és ez a *fődolag*, biztosak vagyunk a felől, hogy oldatunk *nem savas hatású!*

Liszt-harmat elleni védekezésre a tiszta kénvirágot tartom minden preparatum és pótitott kénnel szemben legalkalmasabbnak, mivel a kénvirág részecskéi kengőzők lecsapódásából keletkezve, ideális apróságok, aránylag legnagyobb felületen érintkezvén a levegő oxigénjével alkalmas körülmények közé hozva (meleg) leghamarább változik át kénessavvá.

Végül pár szót a permetezőkről. Általánosan dicsérik s talán részben joggal a *Vermorel*-féle permetezőket, jó, szolid gyártmány, s romlásnak kitett alkatrészeit könnyű pótolni, de nem önműködő és ezen felül drága (20—21 frt.) Tapasztalatom szerint a *Mayfarth*-féle „*Syphonia*” permetezők a legjobbak, mert *nincs rajtuk romlandó alkatrész*, (egy permetezőm 1896. óta van állandó alkalmazásban, vincellérem, s szomszédaim szakszerű kezelése dacára minden hiba vagy legkisebb javítás nélkül.) Azonkívül a permetezés alkalmával a munkás figyelmét *kizárólag a permetezendő növényzet* foglalja le, mindkét keze szabad, a zsenge növényzet nincs annyira a letörés veszélyének kitéve, nagyobb lévén a kilövelő erő, az elporlasztás tökéletesebb, s a munka gyorsabban halad. Ha mindezekhez hozzávesszük, hogy az ára a *Syphonia* permetezőnek manapság, eltekintve a szivattyútól, (különösen ha egyszerre több szöllő-birtokos összeállva nagyobb mennyiséget rendel) 17—18 frt, ugy a *Syphonia* fölénye a többi permetező fölétt minden kétségen fölüll áll.

Szivattyu (ára 10 frt) egy szükséges 10—12 drb permetező kiszolgálására s ez az egyedüli része a rendszernek, mely időközönként, bárki által elvégezhető, s csekély reparációra szorul, a mely a szelepnek becsiszolásából s a tömítő anyagnak ujjal való pótlásából áll. A közügy érdekében ezen egyszerű műveletek mikénti elvégzését illetőleg szívesen rendelkezésre állok bárkinek is, szintugy, ha soraim megszívelésre tálnak, szívesen elvállalom a közvetítést a megrendelésnél is.

A kénfujtatók kevésbé finnyás eszközök, s itt az egyik a másik fölétt csak annyiban bír fölényvel, hogy jobban szétszórva a kén kevesebb anyaggal ugyan azon hatás érhető el, tehát emez gazdaságosabb mint amaz. Jó, gazdasági kénfujtató a *Vermorel*, meg a *Nachwill*-féle.

Legcélszerűbb volna, nézetem szerint, ha lehetséges volna a kén vegyi uton kiválasztani vegyületeiből, például a kén májból és azt azután vízben oldatában, illetőleg vízzel való keverékével a „*Syphonia*” segélyével lövelni a növényzetre. Ez azonban ez idő szerint még csak a jövő zenéje!

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Elmaradt sajtópör. Sima Ferencnek ma vádlottként kellett volna újból szerepelnie a budapesti büntetőtörvényszék esküdtbíróvága előtt rágalmazás miatt. Sima azonban a multkor becsatolt orvosi bizonyítvány mentessége alatt ma sem jelent meg. A törvényszék ezért, elnapolva a mai tárgyalást, elrendelte, hogy Sima egészségi állapota tekintetében nyilatkozattételre hívja fel Sima orvosát az íránt, hogy a tárgyalás mikorra tűzhető ki újból. Ehhez képest fog aztán a törvényszék intézkedni s a szükséghez képest Simát orvosszakértőkkel vizsgálattják meg az esetre, ha baját az orvos súlyosnak mondaná.

Jellemző dolog Simára, hogy a Csongrád-megyei Ellenzék című lap legutolsó számát valaki az ítélőtánc bírának beküldötte. Ebben a számban a Sima Ferenc által írt vezércikk alá a következő megjegyzés van írva:

Ír-e ilyen cikket egy agylágyulásban szenvedő ember?

§ Takács Zoltán bandája. Dr. Takács Zoltán s társainak bűnpörében a budapesti törvényszéknél a főtárgyalást Lenk Gyula táblai bíró június hó 10 re tűzte ki. A tárgyaláson a 29 vádlottat 24 ügyvéd képviseli. A tanúk száma közel 80-ra tehető.

NAPIREND.

Május 18. Szombat. Róm. kath. naptár: Erik, Bódog. — Protestáns naptár: Erik, Bódog. — Izraelita naptár: Sabbat, Bamidbar. — Görög-keleti naptár (május 5.): Iréne vértauú. — A nap két óra 4 perckor, (nyugszik 7 óra 17 perckor. — A hold két óra 9 perckor, nyugszik 7 óra 45 perckor.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 760,0 milliméter, délután 2 órakor 758,1 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor 9° + 12,2, délután 2 órakor 9° + 22,3. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor DK. 4. délután 2 órakor DN. 4. — Felhőzet reggel 7 órakor derült, délután 2 órakor felborult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 mm.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, helyenként csapadék, zivatarok.

Szabadságszerel emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület 1-ső emelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapiokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünnepnapokat kivéve, mindennap 11^{1/2}—12^{1/2} óráig. Helyiség: Ereklie-muzeum helyisége mellett ülésterem.

Május 18. Kórorvosválasztás M.-Szlatinán.

Május 19. A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíj-egylet aradi fiókjának majálisa (Csúlai erdő.) — A waggongyári munkások dalkörének hangversenyyel egybekötött táncestélye (Városliget.) — Az aradi királyi főgymnasium, állami főreáliskola és állami tanítóképzőintézet tanuló ifjuságának tornaversenye délután 4 órakor (Lyceum előtti játszótér.) — Templomünnep Világoson. — A Meteor kerekpárklub kirándulása Simándra. — Az ipartestületi betegsegélyző pénztár közgyűlése délelőtt 10^{1/2} órakor.

Május 21—22. Lóversenyek Mezőhegyesen.

Május 26. Az aradi és csanádi egyesült vasutak közgyűlése délelőtt 11 órakor. — Az arad-hegyvidéki turista-egylet kirándulása az Al-Dunára, Oravicára és Herkulcsfürdőre. — Az aradi munkás dalegylet majálisa (Csúlai erdő.) — Az Egyenlőség szabadság harchősöket segélyező asztaltársaság táncal egybekötött tavaszi ünnepélye (Aliman-vendéglő.)

Május 29. Weitzer János gép-, waggongyár- és vasöntőde részvénytársaság rendkívüli közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Június 9. Az aradi kereskedők körének tavaszi ünnepélye (Városliget.)

KOZGAZDASAG ES KOZLEKEDÉS.

ARADI ÁRÚCSARNOK RÉSZV. TÁRSASÁG
FELSZÁMOLÁSBAN.

Vagyon-kimutatás

1900. évi december hó 31-én.

VÁGYON:

Ingatlan-számla 99998 32
Pénztár-számla 2858 20 102856 62

TEHER:

Részvénytőke-számla . . . 100000 —
Tartalékalap-számla . . . 1905 74
1894. osztalék-számla . . . 27 —
1895. osztalék-számla . . . 8 50
1896. osztalék-számla . . . 20 —
Házbér-számla 895 28 102856 62

A felszámoló bizottság: 716

Lusztig Andor. Domán Ignác.

Aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 17.

Egy hétig tartott a meleg idő, ma már tavaszi zápor áztatja a földet és tölti meg a kánaliskokat.

Az eső — ha tovább nem tart — nem hátrányos, mert az ujonnan elvetett tengerre igen jó hatású, míg a többi veteményekben sem tesz kárt; a kertekben kapálásra serkenti a gazdát.

Az üzlet tartósan hanyatlik ugyan, de ezt a mi piacunkon nem tapasztalhatjuk. Dacára a tőzsde alacsony jegyzésének, nálunk a behozott 700 métermázsza buza és 300 métermázsza tengerit a mult heti magas áron fizették.

Mai árak: Az áruk 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

1-ső minőségű buza 6.90—7.00.
Közép minőségű buza 6.70—6.80.
Tengeri 4.70—4.75.
Rozs névleges jegyzés 6.60—6.70.
Arpa névleges jegyzés 5.70—5.80.
Zab névleges jegyzés 5.90—6.—
Az irányzat lanyhább.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, május 17.

Délitőzsde. A buzakínalatt kielégítő, a vételkedv kedvtelen. Bágyadt irányzat mellett 10.000 métermázsza került forgalomba, változatlan áron. Egyéb gabonanemek bágyadtak, tengeri tartott. Időjárás szép.

Zárul 12 órakor:

Buza májusra	7.40—7.42
Buza októberre	7.58—7.59
Rozs októberre	6.70—6.71
Zab októberre	5.66—5.67
Tengeri májusra	5.34—5.35
Tengeri júliusra	5.34—5.35
Repcze augusztusra	13.30—13.40

Zárul 5 órakor:

Buza májusra	7.43—7.44
Buza októberre	7.61—7.62
Rozs októberre	6.72—6.73
Zab októberre	5.68—5.70
Tengeri májusra	5.34—5.35
Tengeri júliusra	5.33—5.36
Repcze augusztusra	13.30—13.40

Zárul 5 órakor:

	korona
Osztrák hitelrészvény	695.75
Magyar hitelrészvény	698.50
Leszámitolóbank részvény	438.50
Rima-Murányi vasmű részvény	500.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	686.50
Közuti vasut	571.—
Városi villamos vasut részvény	391.—

Szeszüzet.

— Május 17. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter 0,0, beelőrtve 70 korona fogyasztási adót.
Szárított moslák: 12.80—13.— korona mmázsánként.

— Az aradi iparosok hitelszövetkezete csütörtökön tartotta második évi közgyűlését Krisztófy János elnöklése alatt 54 tag jelenlétében, akik 231 üzletrészt képviseltek. A jegyzőkönyv vezetésére Nikolics Döme ügyész, annak hitelesítésére Berán Antal és Frick József togok küldetvén, az ügyvezető igazgató felolvasta az igazgatóság, s a felügyelőbizottság jelentéseit, a mérleget és a forgalmi kimutatásokat. Ezek szerint a szövetkezetnek 177 tagja van 655 üzletrésszel. A forgalom 1,196.000 koronát tett. A költségek túlnyomólag kis-összegűek voltak, veszteség nem érte az intézetet. Az igazgatóság köszönet mond az Országos Központi Hitelszövetkezetnek, mely anyagilag jelentékenyen támogatta a kedvező vállalatot. A jelentéseket elfngadták e felmentvényeket megadták s az igazgatóságnak, az ügyvezetőnek és tisztikarnak elismerést szavaztak.

Ezután a kiegészítő választásokat ejtették meg. Megválasztattak az igazgatóságba: Glück Károly, Reinhart Gyula, Rosmanith Albert, Steigervald Alajos, Weil Alajos: a felügyelő bizottságban megüresedett helyekre: Glück József, Schaffer Henrik és Sebessy Ferenc. A bíráló bizottság tagjai lettek: György Dezső, Balogh Dávid, Berán Antal, Becsik György, ifj. Ceiler István, Ceiler István (festő), Ci-

raki Alajos, Georgiades József, Glück Zsigmond, Gorzó Antal, Havancsák Lajos, Herrling Mihály, Irmer Henrik, Joanovits Antal, Juhász István, Kohn József, Körösy Mihály, Klár Ferenc, Meisztróvics János, Panker Viktor, id. Radocsányi János, Répási Pal, Schmidt Lajos, Schaffer Richard, Stoll Béla, Szabados Imre, Szablócki László, Sztanity Mátyas, Várhol László, Weiszberger Lipót.

— Szőlőtermelők szövetkezete. A szőlőtermelők január 21-én megtartott országos értekezletének egyik határozata szerint a szőlőtermelők a magyar csemege-szőlő ekszportjának előmozdítása értelmében szövetkezet alakítását határozták el. Az előmunkálatok befejeztetvén, az alakuló közgyűlést tegnap tartották meg Budapesten. Az alakuló közgyűlés elnökeül Rohoney Gedeon orsz. képviselőt választották meg, aki megnyitó beszédében utalt arra, hogy eddig 280 üzletrészt jegyeztek 2800 korona értékben, továbbá, hogy a kereskedelmi és földmívelési minisztérium megbízottjaival folytatott tárgyalások eredménynyel járnak, a szövetkezet részére igényelt kedvezmények a vasuti szállítást illetőleg kilátásba helyeztettek. Az alapszabály-tervezet elfogadása és a szövetkezet megalkulásának kimondása után megválasztották az igazgatóságot. A közgyűlést követő igazgatósági ülésen a szövetkezet elnökévé Rohoney Gedeon, alelnökké Bohus László br. választották meg. Ügyvezetői teendőket ellátására Kuszler Henriket kérték fel. Végül beható eszmecsere után az ekszportálás módját s az ügyvezetés részleteit állapították meg.

REGENY-CsARNOK.

Dawison bankja.

— Bűnügyi regény. —

Írta: Trowmann József.

Fordította: Hevessy Jenő. [10]

(Folytatás.)

NYOLCADIK FEJEZET.

Holmes gondolatokba merülve ült börtönében, de se szelleme, se bizodalma nem rendült meg. Nem hallott a Irma vallomását s csodálkozott, hogy a meggyilkolt leánya nem adhatott fölvilágosítást az elkövetett bűntettéről.

Ugy vélte, hogy Irma valami módon összefüggésben van e sötét titokkal. Egyre az eszében járt a leány elhalványult, remegő alakja, amint elutazása előtt halálra ijedten kirohant az irodából, melyben édesatyja akkor már bizonyára holtan feküdt.

Maga Irma is kijelentette, hogy meg van győződve Holmes ártatlanságáról. De miért nem vallott így a vizsgálóbíró előtt is? Azt nem volt képes Holmes rajának megmagyarázni, bárhogyan is törte magát a fejét.

Nem kételkedett abban, hogy ártatlansága ki fog derülni. Éppen azért örült és elégedett volt önmagával, hogy nem közölte tapasztalatait a vizsgálóbíróval, mert erősen hitte, hogy a leány is ártatlan a dologban, csupán a látszat forog fönn ellene.

De ki lehet az igazi tettes? Ki ismerte anyira a viszonyokat és ki volt olyan lelkiismeretlen, hogy gyilkoljon csak azért, hogy megszerezze a pénztárban volt összeget?

Csak egy emberre volt gyanuja. Godard Tamásra, a bankszolgára, akinek az arcán is visszatükröződött gonosz, romlott jelleme. Különösen azért gyanakodott erre a ravasz emberre, mivel éppen Stocker ajánlatára fogadta Dawison szolgálatába.

Godardot kétszer is rajta kapta azon, hogy a Dawison magánszobájába vezető ajónál hallgatózott s a kulcslyukon keresztül nézegetett, mialatt odabenn fontos, bizalmas ügyekről tárgyaltak.

Akkor galléron ragadta a hűtlen szolgát és elföldítötte az ajtótól. A gazfickó eltörte a megfenyítést, de ravasz szemeiben vad bosszu fejeződött ki s ettől a pillanattól kezdve Holmes veszedelmes embernek tartotta Tamást.

Főnökének azonban nem említette ezt a két esetet, mert egyenes jellemével nem tartotta összeegyezhetőnek az árulást.

— Igen, nincs is másképpen. Godard csak azért leskelődött, hogy kitudja, mikor van nagyobb összeg a pénztárban, hogy érdemes legyen megrabolni gazdáját.

Holmes végül elhatározta, hogy gyanúját a legközelebbi alkalommal közli Dawson bankárral.

Az a villogó szemű, hófehér szakállú öreg ur, aki már a tárgyalás kezdetén a teremben volt s aztán hirtelen elment, Stocker kihallgatása közben újra visszatért. De ezt Holmes nem vette észre; ámbar lehet, hogyha látta volna is, nem igen figyelt volna rá, mert nem ismerte, éppen úgy, mint a többiek sem.

Az idegen hosszasan, mély érdeklődéssel nézte Irmát és gondos figyelemmel kísérte a kihallgatást is, majd ennek végeztével egyenesen a Stöcker és Hecks banküzletébe ment.

Hecks éppen egy nagyobb csomag ötven dolláros bankjeggyel foglalkozott.

Az öreg ur éles szemével rögtön fölismerte a pénz eredetét, mert meglátta a bankjegyen azokat az S jeleket, melyekről Tibbles beszélt a vizsgálóbíróknak.

Udvariasan kérte a bank főnökét:

— Nagyon lekötölné, uram, ha egy százdolláros két ötven dolláros bankjegyre váltana föl nekem.

— Igen szívesen, — szólott Hecks és két S betűvel jelzett bankjegyet nyújtott az öreg felé.

Abban a pillanatban Stocker belépett a hátsó ajtón s megragadta üzlettársa karját, majd a fülébe sugott valamit.

Hecks meglepetten huzta vissza kezét a két bankjeggyel együtt és az egész csomag ötven dolláros az asztal fiókjába dobta.

— Átkozott dolog! — mormogta dühösen és az idegennek két másik ötven dolláros adott, amit a pénzeszekrényből vett ki.

A cégtársak, mialatt az öreg lassan tárcájába helyezte a kapott összeget, az iroda egyik sarkába húzódtak s suttygó beszélgetésbe léptek.

Az idegen fölhasználta ezt a pillanatot és a szobában levő táviró-készülékre tekintett, mely az értéktőzsdén történt legújabb kötések-ről adott hírt.

Ugy látszott, nem új ember a pénzpiacon.

A táviró szalagról leolvasta, hogy Stocker és Hecks ötszáz darab Chicago-Burlington-Quincy vasuti részvényt vásárolt hatvan napi határidővel, határozott áron s azonkívül még más vasuti részvényeket is.

Jó hír volt az neki!

Udvariasan köszönt és sietve az Astor-szállodába tartott, ahol egy hét előtt Wilkie Timens név alatt szállott meg. Mikor az üzlethelyiséget elhagyta, vette észre, hogy Godard Temás egy mellékkapun éppen kiosont a házból, melyben a Stocker és Hecks cég helyiségei vannak.

Rögtön világos volt előtte, hogy ő hozta a hírt nekik az S betűvel jelzett bankjegyekről.

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi május hó 1-től.)

ARADROL	ARADRA
Budapest felé Indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 8.50
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinig délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.06
Radnái este 6.35	Személyvonat este 8.57
Gyorsvonat este 7.18	Gyorsvonat délelőtt 8.03
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10.42
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.55
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.12	Személyvonat reggel 8.38
Személyvonat d. u. 4.09	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borossebesről szv. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borossebesig szv. du. 5.20	Személyvonat este 6.56

IDEGENEK ARADON.

— Május 17. —

Központi Szálloda. Rapaics Radó min. tanácsos Budapest — Lisznyay Tihámér műszaki tanácsos Budapest. — Jankó Agoston főmérnök Nagyikinda. — Kokas József főfelügyelő Kisjenő. — Návay Kálmán birtokos T.-Szt.-Imre. — Erkel János főmérnök Gyula. — Wendeborn A. M. főmérnök Brád. — Winkler Mór utazó Budapest. — Ehrenthel Mór utazó Budapest. — Sárkány József utazó Budapest. — Beck Emil utazó Budapest. — Hoffman Vilmos utazó Budapest. — Feiglstock Mór utazó Bécs. — Zwieback Oszkár utazó Bécs. — Grünwald József utazó Budapest. — Cametzer Károly hivatalnok Budapest. — Heiszler Márton fakereskedő Kis-Körös.

Vass Szálloda. Szalmásy Béla utazó Budapest. — Weisz Ede utazó Bécs. — Berger S. utazó Bécs. — Lukács László utazó Budapest. — Arányi Dániel utazó Budapest. — Berkunc Simon utazó Bécs. — Knauer Józsefné jegyző neje Petris. — Rosenfeld Miksa utazó Budapest. — Ditrichstein Mór utazó Budapest. — Fischer Adám utazó Budapest. — Fay Sándor utazó Budapest. — Suchy Vilmos utazó Budapest. — Schwarz Samu utazó Budapest. — Rosenblum utazó Budapest. — Sperlig Ödön utazó Budapest. — Apelt Viktor utazó Budapest. — Serapin Viktor utazó Bécs. — Freiburger Aeolf utazó Budapest. — Deutsch Henrik utazó Bécs. — Weisz Adolf utazó Bécs. — Fenyő Gyula utazó Budapest.

Nádor szálloda. Pap Imre vendéglős Makó. — Jovanov Jóca birtokos Kinéz. — Gomvaláda birtokos Kinéz. — Körösy Traján jegyző Pétegyháza. — Vagner János tanító Zádorlak. — Jonasz Aranka zenész Budapest. — Jonesz Erzsébet zenész Budapest. — Rusz János zenész Budapest. — Ehall Márton zenész Budapest. — Veisz Franciska zenész Budapest. — Varsz Karolin zenész Budapest. — Holta Sarolta zenész Budapest. — Mancsik István mészáros Mezőhegyes. — Fekete József birtokos Mezőhegyes. — Veiszberger Jakab kereskedő Temesvár. — Dr. Heggous Sándor ügyvéd Kolozsvár. — Faragó István esperes Bécs. — Mayer Gyuláné magánzó Budapest.

Aradi nyári szinkör.

Szombaton, 1901. évi május hó 18 án

San-Toy.

Kínai daljáték 3 felvonásban. Irták: Eduard Morton, Harry Greenbank és Adrian Rossi. Zenéjét szerlette: Sidney Jones. Fordították: Makay Emil és Fáy J. Béla.

SZEMÉLYEK:

Sir George Cakó Vilmos.	Nau, rizsárús Solyom L.
Robbie, fia Arkossy V.	Jung-Si Garai Ilona.
Poppie, leánya Mányai A.	Hu-Ju Billik Emma.
Dudley Tomcsányi R.	A császár . . Szabó L.
Jen-Ho Szadai F.	Miss Pxi . . . Hegyi K.
San-Toy Felhő Rózsá.	Angol hölgy . Kalocsa R.
Csu-Li Polgár S.	Fu-Hop Boda Ferenc.
Tucker Nemes S.	Vun-Lung . . Tolnainé.

Közdete 8 órakor.

NYILTTÉR.*

Köszönetnyilvánítás.

Alólirott mélyen gyászoló család fájdalmas hangon mond köszönetet mindazon nemesszívű rokon, ismerős és jóbarátainak, kik néhai felelhetetlen

Kremmer Jánosnak

1901. május hó 15-én délután végbe ment temetésénél megjelenésük által fájdalmukat enyhíteni kegyeskedtek, de különösen köszönetüket fejezzük ki azoknak, kik az elhunyt ravatalára koszorút helyezni szívesek valának.

Aradon, 1901. május 17.

A gyászoló
özv. Kremmer Jánosné és fia.

Zsögöd

Égvényes jód- és vas-tartalmu ásvány-fürdőre

egy 400 korona óvadékkal rendelkező

főpincér

a jun. 15-én kezdődő idényre felvétetik.

Előnyben részesülnek olyanok, kiknek felesége szakácsnő.

Az üzlet esetleg bérbe is vehető.

Tudakozódások Kertész István fürdő-tulajdonoshoz Csik-Szereda intézendők.

A fürdőnek közvetlen vasuti megálló-helye van.

715

Üzletfelosztás

és

végeladás.

A férfi-divat, cipő- és kalap-üzletem felosztása miatt hatóságilag engedélyezett

végeladást

rendezek és a raktáron lévő cikkek, férfi- női- és gyermek-cipők, kalapok, ingek, és nyakkendők, egyenruha cikkek stb. minden elfogadható árban eladatnak.

Az eladás naponta reggel 7 órától este 8 óráig történik.

Tisztelettel;

717

Márkus Lajos,

(Aradi Louvre)

Aradon, Andrásy-tér 15.

BORHOZ LEGJOBB!!

KITÜNŐ ASZTALIVIZ

és

221

NYÁLKAOLDÓ GYÓGYITAL

Teljesen jókarban lévő, olcsó

bicikli

kerestetik.

Ajánlkozók értesítsék a kiadó-hivatalt.

11065—1901. sz.

Hirdetmény.

A természetben teljesítendő utadóra vonatkozó 545/58—1891. számú szabályrendelet 4. szakasza értelmében az egyenes adót nem fizető iparos segédek és napszámosokat érdeklő természetbeni utadó kivétési lajstrom azzal tétetik az adóügy osztály I. számú helyiségében folyó május 13-án kezdődő 15 napi közszemlére, miszerint azt az érdekeltek betekínthetvén, esetlegesen kifogásaikat a közszemlére tétel ideje alatt a polgármesterhez, ennek határozata ellen pedig a közigazgatási bizottsághoz előterjeszthetik.

Arad, 1901. évi május hó 11-én.

A városi tanács.

Csödtömeg eladás.

Vagyonbukott Ludig László kapruczai volt kereskedő csödtömegéhez tartozó s a csődleltárban 1—277 továbbá 280—301, 303—319, 330, 333—336, 339—342 tétel számok alatt összeirt vasárak, fűszer, festék, rövidárak és gazdasági eszközök, melyeknek beszerzési ára a csődleltár szerint 4004 korona 91 fillér, becsértéke pedig 4272 korona 10 fillér az állandó választmánynak f. hó 14-én tartott ülésében hozott határozata folytán ajánlati verseny útján a következő feltételek mellett eladatnak.

1. Ajánlattevők tartoznak ajánlataikat a becsérték 10%-át tevő bánatpénzzel ellátva **f. 1901. évi május hó 28-án d. e. 12 óráig** alulírott csödtömeg-gondnoknál beadni.

2. Az ajánlatok elfogadása vagy visszautasítása felett a csödválasztmány belátása szerint szabadon határoz és jogában áll a beérkezett ajánlatok mindenikét elutasítani.

3. Az ajánlat az ajánlattevőre azonnal, a csödtömegre nézve csak az ajánlatnak a választmány által történt elfogadása után válik kötelezővé.

4. A vételár az ajánlat elfogadása napjától számított három nap alatt a tömeggondnok kezéhez készpénzben kifizetendő ugyanezen idő alatt veendő át a megvett áruraktár és felszerelés.

5. A csödtömeg az áruknak sem minőségeért sem leltárbeli mennyiségeért nem szavatol.

6. Ha vevő a feltételek bármelyikének eleget nem tesz, bánatpénzének elvesztése mellett az általa megvett tárgyak az ő költségére és veszélyére újabb ajánlati verseny esetleg árverés útján fognak eladatni. Az ilyen újbóli eladás esetén netalán elért vételár többlet az előző vevő igényt nem tarthat.

7. A vétel után járó illetéket a nyugta bélyeget, vevő viseli.

8. Ajánlattevők ajánlataikban felemlíteni tartoznak, hogy az ajánlati verseny feltételeit ismerik.

A csődleltár az irodai órák alatt irodámban, az áruraktár pedig Kapruczán vagyonbukott üzlet és raktárhelyiségeiben folyó 1901. évi május hó 21, 23, és 25 napjain d. e. 10—12 órák között közbenjöttöm mellett megtekinthető.

A csödválasztmány a beérkezett ajánlatok felett 1901. évi május hó 28-án d. u. 3 órákor tartandó ülésében fog határozni.

Aradon, 1901. évi május hó 16-án.

Dr. Tamasdán Livius

ügyvéd,

mint vb: Ludig László kapruczai volt kereskedő csödtömegének gondnoka.

711

Aradon, Deák Ferencz utca.

Magyar királyi államvasutak

64797—1901. szám.

Hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a nagyváradi állomáson létező felvételi épület átalakítására és használható állapotba helyezésére szükséges építési munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, az egységárjegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek Budapesten, a magyar királyi államvasutak igazgatósága magasépítmenyi ügyosztályában (VI. Teréz-körút 56 szám. III. emelet 13 ajtó szám) és Kolozsvárt az üzletvezetőség pályafentartási osztályában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1901. évi május hó 21-én déli 12 óráig nyújtandók be, alulírott igazgatóság építési főosztályánál. (Teréz-körút 56 szám II. emelet 10 ajtó.)

Az ajánlatok egy követés, az ajánlat mellékletei pedig ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve és következő felirattal nyújtandók be:

„Ajánlat a nagyváradi felvételi épület átalakítására“. Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon vagyis 1901. évi május hó 20-án déli 12 óráig 6500 korona azaz hatezeröttszáz korona bánatpénz teendő le a magyar királyi államvasutak főpénztáránál. (Andrássy-ut 75 szám földszint.) akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapírokban.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíthatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti vevényvel adandók fel.

Budapesten, 1901. évi április hó.

Az igazgatóság.

(Utánnomást nem díjazunk.)

64798—1901. sz.-hoz.

Hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a Budapest-Józsefváros állomáson előállítandó vegytani laboratórium épület létesítéséhez szükséges építési munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, az egységárjegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek Budapesten a magyar királyi államvasutak igazgatóságának magasépítmenyi ügyosztályában (VI. Teréz-körút 56 szám III. emelet 14 ajtó.) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1901. május hó 18-án déli 12 óráig benyújtandók az alólírt igazgatóság építési főosztályában (Teréz-körút 56 szám II. emelet 10 ajtó.)

Az ajánlatok egykorona, az ajánlat mellékletei ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirattal nyújtandók be. Ajánlat a Budapest-Józsefváros állomáson létesítendő vegytani laboratórium építési munkáira.

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1901. évi május hó 17-én déli 12 óráig 2400 azaz kétezer négyszáz korona bánatpénz teendő le a magyar királyi államvasutak központi főpénztáránál (Andrássy-ut 75 szám földszint.) akár készpénzben, akár állami letétre alkalmas értékpapírokban.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíthatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául. Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti vevényvel adandók fel.

Budapest, 1901. évi április hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomást nem díjaztatik.)

11332—1901.

Hirdetmény.

Miután a közadók kezeléséről szóló 1883. évi XLIV. t.-cz. 39. §-a értelmében a f. évi 2-ik adórészlet esedékességének határideje már lejárt, az adózók ezennel hirdetményileg is felhivatnak, hogy a f. évi 2-ik adórészletet most már a késedelmi kamatok s esetleg intési díjjal együtt, nemkülönben már szintén esedékes ipartestületi díj, egyházi adó, illeték, vízszabályozási költség, hadmentességi-díj, utadó és csatornázási költség tartozásaikat azonnal fizessék be, mert ellenkező esetben a régiebb díj- és adótartozásaikat azonnal, a f. évi 2-ik adórészlet pedig június hóban a késedelmi kamattal együtt végrehajtás útján s a végrehajtási díjak felszámítása mellett fognak behajtatni és pedig oly módon, hogy a 2-ik adórészletre nézve május hó 24-től kezdve a zálogolás fog megejtetni, s amennyiben ennek daczára az adó- és hadmentességi-díj és egyéb hátralék járulékaival együtt a zálogolás foganatosításától számítandó 15 nap alatt nem törlesztetnek, a lefoglalt ingók nyilvános árverésen el fognak adatni.

Aradon, 1901. május hó 15.

A városi tanács.

M. kir. államv. budapest-balparti üzletv.

8501—1901. szám.

Pályázati hirdetmény.

A nagy. kir. államvasutak budapest-balparti üzletvezetőségének a Rákos r. p. u. i. olajgyár czéljaira 1901. évi július hó 1-től 1902. évi június 30-ig terjedő egy éven át olajgázfejlesztéshez szükséges, mint egy 65 drb. szabványos Piut-en féle megfelelően megmunkált öntött acél gázgöreb szállítást biztosítani kívánván, ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A szállítást magában foglaló „Ajánlati felhívás“ valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál, a m. kir. kereskedelmi muzeum igazgatóságánál, valamint az országos iparegyesületnél, megtekinthető, az üzletvezetőség általános osztályában (Teréz-körút 62. szám I. emelet 8 számú ajtó) pedig meg is szerezhető.

A pályázati feltételek kiegészítő részét képező általános szállítási feltételek a magy. kir. államvasutak budapesti nyomtatványtáránál szerezhetőek meg.

A szabályszerűen kiállított, ivenként egy korongal magy. kir. okmány bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve és a borítékon ezen felirattal: „Ajánlat a 8501/1901. számhoz“ ellátva, legkésőbb **f. évi május hó 24-én déli 12 óráig** üzletvezetőségünkönél (Teréz-körút 62 sz. I. emelet ajtó 5) adandók át, a bánatpénz ugyanott a gyűjtőpénztárnál f. évi május hó 28-ig teendő le.

Budapest, 1901. ápril havában.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomást nem díjaztatik.)

5782—1901. kh. szám.

Hirdetmény.

A gyalog utak gondozása és azoknak a szabad közlekedés akadályainak elhárítása iránt a városi törvényhatósági bizottság által 12757—403 1884. sz. a. hozott és a nagyméltóságú magy. kir. belügy-ministerium 61.369/884. sz. intézményével jóváhagyott szabályrendelet 5. §-a értelmében a belváros egész területén, május 15-től szeptember 15-ig terjedő idő alatt a gyalogutak a ház- és telek-tulajdonos által naponként egyszer és pedig az asphalt burkolattal ellátott gyalogutakon d. u. 1—2 óra közt a másféle burkolattal ellátott gyalog utakon pedig este 7—8 óra közt meglocsolandók. Ugyan ezen szabályrendelet 8. §-a szerint a lakások takarításánál a portörölköt az utcára kirázni tilos. Tükrök az utcára csak úgy szállíthatók, ha azok üvege le van takarva.

Ezen pontokat, azon figyelmeztetéssel hozom a lakosság tudomására, hogy mind azok, kik ezen §§-okat meg nem tartják, illetve megszegik kihágást követnek el, és a városi szegény alap javára fordítandó 4—50 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetén 12 órától 3 napig terjedhető elzárással fognak büntettni.

Arad, 1901. május hó 3-án.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

Eötvös-utca 13. sz. alatt

egy uri

hajtó kocs

és 100 méter udvarburkolásra alkalmas 714

terméskő
jutányos áron eladó.

Vanszerencsém ezennel a tisztelt érdeklődők tudomására hozni, hogy aninai és resiczai rudvas és láncz gyártmányaink ezentul egy hatóságilag bejegyzett minőségi (farkas) védjeggyel lesznek ellátva, a minnek szives figyelmébe vételét kérjük.

Szabadalmazott osztrák-magyar

állam vasut társaság

magyar bányái, hutái és uradalmainak igazgatósága.

Egy használt,
tűzbiztos
pénzszekrény

I-es számú

megvételre kerestetik.

Czim a kiadóhivatalban.

174—1901. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a város közönsége részére 1901—1902. télre szükséges 1200 köbméter cserfa és 1200 köbméter bükkfa szállítása iránt folyó év május hó 6-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár: köbméterenként 5 kor. 50 fillér.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok úrnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1901. évi április hó 29-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay, s. k.

aljegyző.

5—1901. szám.

Árverési hirdetmény.

Az Aradvármegye ternovai járásába tartozó Járkos község határában fekvő, és a járkosi volt urbéreszek tulajdonát képező erdőből, a helyszínén kijelölt 41.52 kat. holdon található és szakértő becslés szerint 1471 drb. tölgy és 667 drb. cser- és bükk a törzsből, 615 tömör köbméterben megállapított tölgy haszonfa, továbbá 3986 ürméterben megállapított tölgy-, cser- és bükk hasáb és dorongfa és 807 kétfogatu szekérben megállapított vegyes rözsefa, — melynek egyszerre leendő kihasználhatása, a nagyméltóságú földművelésügyi m. kir. miniszter úrnak mult évi 51949/I. 14—1900. számú magas rendeletével engedélyezett 1901. évi június hó 4-én d. e. 11 órakor Járkos községben, a bíró házában írásbeli zárt ajánlattal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen el fog adatni.

Kikiáltási ár: 1020 korona 40 fillér azaz Tizezer egyszáz husz korona és 40 fillér. Árverezni szándékozók kötelesek, az árverés megkezdése előtt a kikiáltási ár 10%-át bánatpénz gyanánt, az árverező biztos kezéhez letenni.

Írásbeli zárt ajánlatokhoz; melyek a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, az alólírt urbéresi közbirtokosság elnökénél, — szintén a fenti összegű bánatpénz, vagy óvadékképes értékpapir melléklendő. Az ajánlatban az ígért ár betűkkel és világosan kiirandó, és az is kifejezendő, hogy az ajánlattevő az árverési- és szerződési feltételeket ismeri s azokat magára nézve kötelezőnek tekinti.

Utóajánlatok, vagy olyanok, a melyek a kikötött feltételeknek meg nem felelnek, nem fognak figyelembe vétetni.

Az árverési és szerződési feltételek a járkosi volt urb. közbirtokosság elnökénél (lakik Silingyián Aradmegye) továbbá a Járkos község házában és bírójánál valamint az aradi kir. járási erdőgondnokságnál (Aradon, Sina-utca 4. sz.) megtekinthetők.

Az érdeklődőknek pedig a fa eladási, és szerződési feltételek úgy a járási erdőgondnokság, mint az urbéri elnök által megküldetnek.

Kelt Járkoson, (Aradmegye u. p. Silingyia) 1901. évi május hó 9-én.

Mladin György,

a járkosi volt urbéreszek elnöke.

Női ruha készitési és confectio
műterem megnyitás.

Tisztelettel értesitem a nagy-érdemű hölgyközönséget, miszerint Aradon, Eötvös-utca 12. számú házban, az első emeleten egy a mai kor igényeinek megfelelő

női ruha készitési és
confectio műtermet

létesitettem a melyet 15 évi e szakban vágó tapasztalatom után egyedül fogok vezetni.

Midőn ezen körülményt a n. é. hölgyközönség becses tudomására hozom, kérem, miszerint engemet becses pártfogásukkal részesíteni sziveskedjenek.

Tisztelettel

Erdélyi Andorné

női ruhakészitési és Confectio
műterme 668

Eötvös-utca 12. sz. I. omelet.

Ugyanott több kiképzett varró- és tanulóleány azonnal felvétetik.

M. kir. államv. budapest jobbpárti üzlet.

13803 szám.

Pályázati hirdetmény.

Kőbánya felső pályaudvar állomásunkon létesítendő támfal körül végzendő kőfaragó munkák biztosítására ezennel nyilvános versenytárgyalást hirdetünk.

A teljesítendő munkák mennyiségére vonatkozó bővebb adatok valamint az ajánlati minta, a pályázati feltételek, nem különben a szerződés tervezete az alulírott üzletvezetőség pályafentartási és építési osztályának hivatalos helyiségében (külső kerepesi ut, szemben a keleti pályaudvarral) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Jogérvényes és kellőleg bélyegzett ajánlatok legkésőbb f. év május hó 21-én déli 12 óráig a jobbpárti üzletvezetőség titkárságánál nyújtandók be a következő felirattal: Ajánlat Kőbánya felső pályaudvari állomáson létesítendő támfal körül szükséges kőfaragó munkák előállítására és szállítására.

Bánatpénz fejében legkésőbb f. évi május hó 20-áig déli 12 óráig 200 korona, azaz kétszáz korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban gyűjtőpénztárunknál leteendő.

Az értékpapírok a budapesti, illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegyzet 14 napnál nem régebb árfolyam szerint, de névértéket meg nem haladó értékben fogadtatnak el.

Pósta útján beküldendő ajánlatok és bánatpénzek tértvény mellett adandók fel.

A bánatpénz lefizetéséről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó. Szóban forgó munkára csakis magyar állampolgárok pályázhatnak. Az ajánlatok között a szabad választási jogot magunknak tartjuk fenn.

Budapest 1901 április 29.

A magy. kir. államv. bpest
jobbpárti üzletvezetősége.

(Utánuvadás nem díjazatik.)

650—901. a. szhoz.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú földművelésügyi m. kir. miniszter ur az 1901. évi április hó 27-én kelt 33622. számú rendeletével az almás-kamarási kinestári telepes községben építendő iskolaépület felépítési munkálatait 11343 korona 56 fillér összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok kivitelének biztosítása céljából az 1901. évi június hó 1-ső napjának délelőtt 11 órájára az aradi m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében (Nagykörút 6. sz.) tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdetetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlatokat a kitűzött nap délelőtti 11 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bánatpénz (vagy a bánatpénznek az állampénztárnál (adóhivatalok, vámhivatalok, sóhivatalok stb.) történt letételét igazoló pénztári nyugta) csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt Aradon, 1901. május hó 17-én.

M. kir. államépítészeti hivatal.

A hivatal vezetője:

Keller,

kir. főmérnök.

10914—1901.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. földművelésügyi miniszteriumnak leírata alapján közhírré tesszük, hogy a Párisból visszaérkezett magyar mezőgazdasági, vízügyi, kertészeti, erdőszeti, vadászati és ezekkel kapcsolatban az ösfoglalkozási tárgyakkal Budapesten, a városligeti iparsarnokban rendezett kiállítás folyó április hó 30-án megnyílt s folyó évi június 15-ig megtekinthető.

Arad, 1901. évi május hó 15.

A városi tanács.

6297—1901. sz.

Hirdetmény.

A csálai erdő alatti katonai lövöldében lögyakorlatok tartatnak.

Figyelmeztetem a lakosságot, hogy a lövöldétől bal felől számított 400 m. jobb oldalt 800 méter és a golyó fogó mögött 1600 méter távolságon belől tartozkodni életveszélyes. Ezen terület határa zászlókkal lesz megjelölve.

Arad, 1901. május hó 13-án.

Sarlot Demokos,

főkapitány.